

Západočeská univerzita v Plzni

Katedra občanského práva

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Souběh exekučního a insolvenčního řízení

Marek Meduna

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Marek MEDUNA**
Osobní číslo: **R17M0193P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Souběh exekučního a insolvenčního řízení**
Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Exekuční řízení
3. Insolvenční řízení
4. Souběh exekučního a insolvenčního řízení
5. Závěr
6. Literatura

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

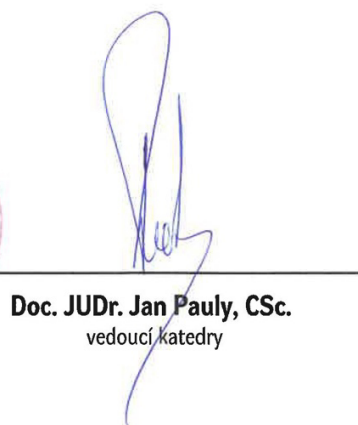
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jitka Wolfová**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Souběh exekčního a insolvenčního řízení*“ vypracoval samostatně, a to na základě literatury a pramenů uvedených v seznamu zdrojů.

V Plzni dne 30. srpna 2022

.....

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl velmi poděkovat vedoucí mé diplomové práce JUDr. Jitce Wolfové za umožnění diplomovou práci na výše uvedené téma napsat, za odborné vedení této práce a s tím spojenou trpělivost.

Anotace

Diplomová práce je rozdělena do zásadních kapitol, kdy v první části se věnuje především nejdůležitějším institutům exekučního řízení, naopak v části druhé institutům řízení insolvenčního. Samotný souběh těchto dvou řízení upravuje kapitola třetí, přičemž tato shrnuje účinky dopadu zahájení insolvenčního řízení, na již probíhající exekuci, především na úkony směřující k provedení exekuce. Závěrečná část shrnuje další možný postup soudního exekutora po skončení insolvenčního řízení.

Klíčová slova

Souběh exekučního a insolvenčního řízení, exekuce, exekuční řízení, insolvence, insolvenční řízení, úpadek, oddlužení, reorganizace, konkurs, oprávněný, povinný, provedení exekuce.

Annotation

The diploma thesis is divided into four essential chapters, where the first part deals mainly with the most important institutes of execution proceedings, while the second part deals with the institutes of insolvency proceedings. The concurrence of these two proceedings is described in the third chapter, which summarizes the effects of the impact of the initiation of insolvency proceedings on the ongoing execution proceedings, especially on the acts aimed at the execution of the enforcement. The final section summarises the further possible action of the judicial executor after the insolvency proceedings are concluded.

Keywords

Concurrence of execution and insolvency proceedings, execution, execution proceedings, insolvency, insolvency proceedings, bankruptcy, reorganization, beneficiary, obligor.

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	10
ÚVOD.....	11
1 EXEKUČNÍ ŘÍZENÍ.....	12
1.1 POVAHA A ÚČEL ŘÍZENÍ	12
1.2 FORMÁLNÍ A VĚCNÉ PŘEDPOKLADY EXEKUCE	13
1.2.1 <i>Exekuční titul</i>	14
1.2.2 <i>Návrh na nařízení exekuce</i>	15
1.3 PRŮBĚH EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ	16
1.3.1 <i>Fáze před provedením exekuce</i>	17
1.3.2 <i>Exekuční příkazy</i>	19
1.3.3 <i>Účinky a náležitosti exekučního příkazu</i>	20
1.3.4 <i>Exekuce na nepeněžitě plnění</i>	22
1.3.5 <i>Přechod práv a povinností po zahájení řízení</i>	22
1.3.6 <i>Náklady soudního exekutora v exekučním řízení</i>	23
1.4 ZASTAVENÍ EXEKUCE	26
1.4.1 <i>Náklady soudního exekutora při zastavení exekuce</i>	28
2 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	29
2.1 POVAHA A ÚČEL ŘÍZENÍ	29
2.2 ÚPADEK	30
2.2.1 <i>Mnohost věřitelů</i>	30
2.2.2 <i>Peněžitě dluhy více než 30 dnů po splatnosti</i>	31
2.2.3 <i>Neschopnost dlužníka platit dluhy</i>	31
2.2.4 <i>Rozhodnutí o úpadku</i>	32

2.3	PŘEZKUM SKUTEČNÉ VÝŠE PŘIHLÁŠENÝCH POHLEDÁVEK	33
2.3.1	<i>Přezkum hodnoty zajištění přihlášené pohledávky</i>	<i>34</i>
2.4	KONKURS	35
2.5	REORGANIZACE	36
2.6	ODDLUŽENÍ	37
3	SOUBĚH EXEKUČNÍHO A INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ.....	39
3.1	INSOLVENČNÍ NÁVRH ZJEVNĚ BEZDŮVODNÝ, ŠIKANÓZNÍ INSOLVENČNÍ NÁVRH.....	39
3.2	ÚČINKY ZAHÁJENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	41
3.2.1	<i>Plnění vymožené v exekučním řízení před zahájením insolvenčního řízení</i>	<i>42</i>
3.2.2	<i>Doba mezi zahájením insolvenčního řízení a rozhodnutím o úpadku</i>	<i>44</i>
3.3	NÁHRADA NÁKLADŮ SOUDNÍHO EXEKUTORA V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ.....	45
3.3.1	<i>Incidenční spory</i>	<i>47</i>
3.4	PROBLEMATIKA PROVÁDĚNÍ EXEKUCE PRODEJEM MOVITÝCH A NEMOVITÝCH VĚCÍ PŘED A PO ZAHÁJENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	48
3.4.1	<i>Náhrada nákladů exekuce spojená s vypracováním znaleckého posudku</i>	<i>53</i>
3.5	EXEKUCE PO SKONČENÍ KONKURSU	53
3.6	EXEKUCE PO SKONČENÍ REORGANIZACE	55
3.7	EXEKUCE PO SKONČENÍ ODDLUŽENÍ.....	56
3.8	PROBLEMATIKA VÝMAZU EXEKUTORSKÉHO ZÁSTAVNÍHO PRÁVA ZŘÍZENÉHO DLE § 69A EŘ.....	58
3.9	USPOKOJENÍ POHLEDÁVKY ZAJIŠTĚNÉHO VĚŘITELE PO SKONČENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	59
	ZÁVĚR	61
	RESUMÉ	63
	RESUME	64
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	65

KNIŽNÍ LITERATURA	65
JUDIKATURA.....	65
ODBORNÉ ČLÁNKY.....	67
LEGISLATIVNÍ DOKUMENTY.....	68
ELEKTRONICKÉ ZDROJE	69

Seznam zkratek

- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů v platném znění jako „*exekuční řád*“.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanská zákoník v platném znění jako „*občanský zákoník*“.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád v platném znění jako „*občanský soudní řád*“.
- Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) jako „*insolvenční zákon*“.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem jako „*exekuční tarif*“.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník jako „*občanský zákoník*“.

Úvod

Téma své diplomové práce jsem zvolil „*Souběh exekučního a insolvenčního řízení*“, neboť si myslím, že úprava právě samotného souběhu dvou řízení, jenž z podstaty věci mají rozdílný účel, může být nejednoznačná, či vykládána různými způsoby. Rozdílný výklad jednotlivých ustanovení dopadajících na souběh těchto řízení vychází především z rozdílných zájmů dotčených skupin, kterými jsou především insolvenční správci, soudní exekutoři, věřitelé a dlužníci. Cílem této práce je nejprve jednotlivá řízení rozebrat a vytyčit jejich nedůležitější instituty, jenž se v praxi využívají.

V další části práce se zaměřuji na úseky řízení, ve kterých dochází k jejich vzájemnému prolínání a také možnému rozporu mezi jeho účastníky, ať již se jedná například o problematiku provedení exekuce po zahájení insolvenčního řízení, či pokračování v exekuci po skončení insolvenčního řízení, kdy úpadek dlužníka byl řešen formou konkursu. Mezi další velmi diskutované téma nepochybně spadá úhrada nákladů soudního exekutora v insolvenčním řízení a s tím spojené popírání pohledávek ze stran insolvenčních správců, či samotných dlužníků. Dále se také zaměřím na problematiku plnění vymoženého před zahájením insolvenčního řízení, které však nebylo oprávněnému odesláno, či na plnění vymožené až po zahájení takového řízení. Kapitola ohledně problematiky provedení exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí po prohlášení úpadku dlužníka má do práce vnést především pohledy z praxe. Poslední kapitoly diplomové práce pojednávají o dalším možném pokračování exekučního řízení po skončení řízení insolvenčního.

Z důvodu přehlednosti je práce rozdělena do třech hlavních kapitol, kdy první se věnuje obecně exekučnímu řízení, druhá kapitola řízení insolvenčnímu a závěrečná kapitola pojednává o souběhu těchto dvou řízení.

1 Exekuční řízení

1.1 Povaha a účel řízení

Účelem exekučního řízení je především vynucení určité povinnosti, ať již se jedná o povinnost peněžitou, či nepeněžitou, jenž byla povinnému uložena exekučním titulem. Jednotlivé pohledávky věřitelů, pro jejichž vymožení jsou vedena jednotlivá exekuční řízení, jsou tak uspokojovány dle pořadí nařízených exekucí a pořadí vydaných exekučních příkazů, na základě kterých, dochází k postižení majetkových práv povinného a následného provedení exekuce.

„Dlužníkuv majetek tak při exekuci slouží v dané chvíli k uspokojení pohledávky jednoho konkrétního věřitele, který jako první podal exekuční návrh. I v rámci exekučního řízení je však možné uspokojit více věřitelů povinného, a to provádí-li se exekuce prodejem jeho movitých, či nemovitých věcí. Ostatní věřitelé mohou za zákonem stanovených podmínek přihlásit své pohledávky vůči povinnému do konání prvního dražebního jednání a výtěžek získaný dražbou pak bude rozdělen dle rozvrhového usnesení mezi oprávněného a řádně přihlášené věřitele dle zákonem stanoveného pořadí.“¹

Z výše uvedeného je tak zřejmé, že primární účel exekučního řízení je odlišný od účelu řízení insolvenčního, byť i v exekučním řízení může dojít v určité situaci k poměrnému uspokojení více věřitelů. K poměrnému uspokojování přihlášených věřitelů dochází především při provedení exekuce prodejem nemovitých věcí, či obchodního závodu, neboť při prodeji movitých věcí povinného mnohdy výtěžek z dražby nepřesahuje ani náklady exekuce spojené s prodejem těchto movitostí.

S jiným záměrem je vedena exekuce na nepeněžitě plnění. Zde není primárním cílem zasahovat do majetkových práv povinného, nýbrž vynutit splnění určité nepeněžitě povinnosti, kterou dobrovolně povinný odmítá splnit, ať již se jedná o vyklizení nemovitosti, nebo například o odebrání či rozdělení věci.

¹ MORKEŠOVÁ, Eliška. *Střet insolvence a exekuce*. Komorní listy 2/2018, s. 9.

Současně je však povinný povinen uhradit soudnímu exekutorovi náklady, které mu v souvislosti s provedením exekuce na nepeněžitě plnění vznikly, popřípadě náklady oprávněného, jestliže oprávněnému vznikly. V této části řízení sledují strany stejný cíl, jako v případě vymáhání peněžitě povinnosti v odstavci prvním této kapitoly, kdy účelem je úplné vymožení nákladů soudního exekutora a nákladů oprávněného.²

1.2 Formální a věcné předpoklady exekuce

Předpokladem zahájení a následného úspěšného provedení exekuce je především existence exekučního titulu, jenž ukládá dlužníkovi určitou peněžitou, či nepeněžitou povinnost. Mezi další tzv. absolutní věcné předpoklady exekuce, tedy takové předpoklady, bez nichž by nebylo možné vést exekuční řízení, můžeme zařadit klauzuli vykonatelnosti a „*způsobilost věcného, sekundárního předmětu exekuce k výkonu rozhodnutí (negativní výčet entit, které jsou z exekuce zákonem vyloučeny)*“.³

Mezi formální předpoklady exekuce řadíme existenci procesních podmínek, které se přímo vztahují k exekučnímu řízení, tedy procesní podmínky na straně exekučního soudu a soudního exekutora a procesní podmínky na straně účastníků exekučního řízení. Do kategorie procesních podmínek na straně exekučního soudu teorie zařazuje jednak pravomoc a příslušnost exekučního soudu, ale také pravomoc soudního exekutora. „*Pravomoc soudního exekutora je odvozena od jeho zařazení mezi soustavu orgánů ochrany práva.*“⁴ Věcně příslušný exekuční soud je vždy soud okresní a místní příslušnost stanovuje § 252 odst. 1 občanského soudního řádu, kdy platí, že „*není-li stanoveno jinak, je příslušný k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí, k činnosti soudu před nařízením výkonu rozhodnutí a k prohlášení o majetku obecný soud povinného.*“⁵

Do procesních podmínek na straně účastníků řízení řadíme procesní subjektivitu účastníků řízení, tedy způsobilost těchto osob být nositeli procesních

² MORKEŠOVÁ, Eliška. *Střet insolvence a exekuce*. Komorní listy 2/2018, s. 9.

³ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 27.

⁴ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 23.

⁵ § 252 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., *občanský soudní řád*.

práv a povinností. Dále procesní způsobilost jednotlivých účastníků řízení a způsobilosti jejich zástupců, ať již se jedná o obecné zmocněnce, či o právní zástupce, nebo opatrovníky. „Tyto procesní podmínky nevykazují zásadní odchylky od obecného procesního režimu, platí pro ně stejné podmínky jako pro účastníky řízení nalézacího.“⁶

Do formálních předpokladů řadíme také negativní procesní podmínky, tedy překážku litispendence a rei iudicatae. „O litispendenci, tedy o „tutéž věci“ jde v případě týchž účastníků, pro stejnou pohledávku, jde-li o stejný způsob výkonu rozhodnutí na tutéž věc, pokud nebyl předchozí návrh na nařízení výkonu dosud pravomocně nařízen (nařízení exekuce pro vymožení totožné pohledávky a stejných účastníků). Obdobné je tomu i pokud jde o překážku rei iudicatae, kdy novému návrhu brání v řízení již dřívější nařízený výkon rozhodnutí (exekuce), který nebyl dosud skončen (zastaven).“⁷

1.2.1 Exekuční titul

Samotná existence exekučního titulu je základní a obligatorní podmínkou, aby exekuční řízení mohlo být zahájeno. „Exekuční titul je zpravidla výsledkem předchozího nalézacího řízení, jehož předmětem je uložení splnění nějaké povinnosti, kterou dlužník dobrovolně nesplnil.“⁸ „Exekuční titul můžeme charakterizovat jako zákonem určenou listinu, která má zákonem požadované vlastnosti k tomu, aby byla podkladem pro exekuční vynucení splnění povinnosti v ní uložené“⁹

Oprávněný však v souladu s ustanovením § 37 odst. 3 exekučního řádu nemůže podat exekuční návrh, pokud je exekučním titulem

- a) rozhodnutí o péči o nezletilé děti, s výjimkou rozhodnutí o výživném na nezletilé dítě,
- b) rozhodnutí ve věcech ochrany proti domácímu násilí,

⁶ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 23.

⁷ ZÁHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*, s. 382.

⁸ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*, s. 60.

⁹ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 26.

- c) rozhodnutí orgánu Evropské unie, nebo,
- d) cizí rozhodnutí nebo cizí rozhodčí nález, není-li stanoveno v odst. 4 písm. b) nebo c) jinak.¹⁰

Ustanovení § 40 odst. 1 exekučního řádu stanovuje demonstrativní výčet exekučních titulů, pro něž je možné exekuci nařídit. Jedna se především o „vykonatelné rozhodnutí soudu nebo exekutora, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek, vykonatelné rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek, vykonatelný rozhodčí nález, notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu, vykonatelné rozhodnutí a jiný exekuční titul orgánu veřejné moci, jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon.“¹¹

Dle usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 09. 05. 2015, č. j. 26 Cdo 2676/2015 plyne, že soudní exekutor není oprávněn a nemůže v exekučním řízení věcně přezkoumávat exekuční titul, přičemž nemůže ani přihlédnout k vadám předcházejícího řízení.¹² Návrhy účastníků řízení na přezkum exekučních titulů tak mohou být dle obsahu považovány za návrhy na zastavení exekuce, a to pro některý ze zákonných důvodů. Soudní exekutor tedy sice není oprávněn přezkoumávat exekuční titul, avšak k zastavení exekuce může dojít dle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu v případě, kdy je exekučním titulem např. nezpůsobilý rozhodčí nález, jenž ve znění judikatury nemůže být exekučním titulem dle ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu.¹³

1.2.2 Návrh na nařízení exekuce

Návrh na nařízení exekuce představuje úplný začátek exekučního řízení, kdy tento návrh podává oprávněný, a to k libovolnému soudnímu exekutorovi,

¹⁰ § 37 odst. 3 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

¹¹ § 40 odst. 1 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

¹² Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 09. 12. 2015, č. j. 26 Cdo 2676/2015. [online].

¹³ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 07. 2013, č. j. 31 Cdo 958/2012. [online].

kterého však musí označit v exekučním návrhu.¹⁴ Dle ustanovení § 35 exekučního řádu platí, že *exekuční řízení se zahajuje na návrh, kdy exekuční řízení je zahájeno dnem, hodinou a minutou, kdy exekuční návrh došel soudnímu exekutorovi.*¹⁵ Normativní úprava zahájení exekučního řízení se tak liší od předchozí právní úpravy, kdy dle exekučního řádu bylo exekuční řízení zahájeno dnem, ve kterém došel soudnímu exekutorovi návrh na nařízení exekuce.¹⁶ Dle kancelářského řádu je také soudní exekutor povinen vést řízení v takovém pořadí, v jakém mu byly doručeny návrhy na nařízení exekuce.¹⁷

Návrh na nařízení exekuce musí obsahovat obecné náležitosti stanovené v § 42 odst. 4 občanského soudního řádu, tedy kdo jej činí, jakému soudnímu exekutorovi je určeno, které věci se týká, co jím oprávněný sleduje, a musí být a datován a podepsán.¹⁸ Dále však musí splňovat specifické náležitosti, jež upravuje § 38 exekučního řádu. Především musí exekuční návrh obsahovat dle odst. 1 stejného ustanovení exekučního řádu *„jméno, popřípadě jména, a příjmení účastníků, místo jejich trvalého pobytu, rodné číslo nebo datum narození účastníků, nebo obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena, a údaj o tom, zda, popřípadě v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil, popřípadě označení důkazů, kterých se oprávněný dovolává.“*¹⁹

1.3 Průběh exekučního řízení

Samotné exekuční řízení se zahajuje výhradně na návrh oprávněného, popřípadě toho, na koho právo přešlo, či bylo převedeno právo z rozhodnutí, přičemž tento musí toto prokázat. Exekuční řízení je založeno na zásadě dispoziční, tedy je to pouze oprávněný, či osoby výše uvedené, kdo je aktivně legitimován podat návrh na nařízení exekuce. Je volbou oprávněného, *„zda a kdy podá exekuční návrh a zahájí tak exekuční řízení, stejně jako rozhoduje, který*

¹⁴ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 33.

¹⁵ § 35 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

¹⁶ § 35 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád* ve znění do 31.12.2021.

¹⁷ Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23. 05. 2002, kancelářský řád. [online].

¹⁸ § 42 odst. 4 zák. č. 99/1963 Sb., *občanský soudní řád*.

¹⁹ § 38 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

exekutor toto řízení povede.“²⁰ Oprávněný také může podat exekuční návrh pro nižší částku, než jaká mu byla přiznána v exekučním titulu. Výběr soudního exekutora je sice zcela v dispozici oprávněného. Nutno však dodat, že soudnímu exekutorovi nepřísluší návrh na nařízení exekuce odmítnout, a to z důvodu nevole takové řízení proti povinnému zahájit. Ustanovení se tak dostává do kolize s ustálenou judikaturou, která soudního exekutora považuje za podnikatele dle § 420 občanského zákoníku, tedy že činí svoji činnost za účelem zisku a zároveň nese podnikatelské riziko, avšak žádné procesní ustanovení mu nedává pravomoc odmítnout exekuční návrh, z něhož soudní exekutor může důvodně předpokládat neúspěch exekuce, např. z důvodu vedení několika dalších exekucí proti témuž povinnému, či z jiného objektivního důvodu.

1.3.1 Fáze před provedením exekuce

Exekuční řízení je zahájeno dnem, hodinou a minutou, kdy soudní exekutor obdržel návrh na nařízení exekuce. Soudní exekutor, který je uveden v návrhu, následně návrh přezkoumá, tedy zda splňuje obecné náležitosti podání dle občanského soudního řádu a specifické náležitosti dle řádu exekučního. Exekutor zapíše návrh do neveřejného rejstříku zahájených exekucí. Potřebné údaje takového zápisu upravuje ustanovení § 35b odst. 1 exekučního řádu. V rejstříku zahájených exekucí se vedou údaje především v rozsahu

- a) *Označení exekutora, u kterého bylo zahájeno exekuční řízení,*
- b) *Označení exekutora, který exekuční řízení vede nebo vedl, liší-li se od exekutora uvedeného v bodě a),*
- c) *Označení exekučního řízení spisovou značkou exekutora, pod kterou je vedeno,*
- d) *Označení účastníků řízení,*
- e) *Označení exekučního titulu a orgánu, jenž takový titul vydal,*
- f) *Označení exekučního soudu a spisovou značku exekučního soudu,*
- g) *Datum zahájení exekučního řízení,*
- h) *Označení povinnosti, která má být exekucí vymožena.*²¹

²⁰ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Str. 75.

²¹ § 35b odst. 1 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

V případě odstranitelných vad návrhu soudní exekutor oprávněného vyzve, aby ve stanovené lhůtě oprávněný návrh opravil, a takto opravený návrh opět zaslal soudnímu exekutorovi. Soudní exekutor ve lhůtě 15 dnů od doručení prvního, či opraveného exekučního návrhu, požádá exekuční soud o pověření k provedení exekuce, a to v souladu s ustanovením § 43a exekučního řádu. Dle tohoto ustanovení musí „v žádosti o pověření být označen exekutor, který žádost podle odstavce 1 podal, s uvedením jeho sídla. Žádost musí být datována a musí dále zejména obsahovat jméno, popřípadě jména, příjmení a bydliště účastníků nebo obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo a přesné označení exekučního titulu.“ Dle ustanovení § 35 odst. 3 exekučního řádu platí, že „soudní exekutor může začít zjišťovat majetek povinného nejdříve po vydání pověření dle § 43a“.²²

Jestliže jsou splněny veškeré zákonem stanovené předpoklady, vydá exekuční soud pověření soudního exekutora k provedení exekuce do 15 dnů od doručení žádosti o pověření. Soudní exekutor do 15 dnů od doručení pověření zašle do vlastních rukou povinnému vyrozumění o zahájení exekuce, výzvu k dobrovolnému plnění a případně exekuční příkaz k provedení exekuce. Společně také soudní exekutor zašle povinnému kopii návrhu na nařízení exekuce, exekuční titul a další případné listiny přiložené k návrhu. Ve výzvě k dobrovolnému plnění soudní exekutor vyčíslí celkovou vymáhanou povinnost a zálohu na částečné náklady exekuce a náklady oprávněného. Pokud povinný ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy k dobrovolnému plnění uhradí celkovou vymáhanou povinnost, popřípadě splní povinnost nepeněžitou, a uhradí zálohu, vydá soudní exekutor příkaz k úhradě nákladů exekuce.

S doručením vyrozumění o zahájení exekuce je spojen jeden z nejdůležitějších institutů exekuce, a to generální inhibitorium. Povinný tedy nesmí nakládat se svým majetkem, kromě běžné obchodní, nebo provozní

²² § 35 odst. 3 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost.²³

1.3.2 Exekuční příkazy

Na základě generální inhibitoria je povinnému zakázáno nakládat se svým majetkem. Exekuční řízení postihuje, až na výjimky, veškerý majetek povinného. Způsob provedení exekuce, tedy jaký majetek povinného bude postižen, je v souladu se zásadou oficiality na úvaze soudního exekutora, který však musí postupovat v souladu se zákonem stanoveným postupem, ale také musí dodržovat zásadu hospodárnosti řízení. Soudní exekutor po pověření soudem k provedení exekuce posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena. Exekuci soudní exekutor provede na základě exekučního příkazu k provedení exekuce, kdy zvolí takový způsob provedení exekuce, které není zřejmě nevhodný. Zejména soudní exekutor přihlédně k výši vymáhané povinnosti, majetkovým poměrům povinného, či hodnoty předmětu, který má sloužit k uspokojení oprávněného.

Soudní exekutor může zvolit i více způsobů provedení exekuce najednou. Činí tak v případě, kdy je zřejmé, že pouhým jedním exekučním příkazem k provedení exekuce by nebyla úspěšně vymožena celá částka.²⁴ V souladu s ustanovením § 58 odst. 1 exekučního řádu lze majetek povinného zajistit nejvýše v rozsahu, jenž bezpečně postačuje k uhrazení vymáhané pohledávky, jejího příslušenství včetně příslušenství, které se pravděpodobně stane splatným po dobu trvání exekuce, pravděpodobných nákladů oprávněného a pravděpodobných nákladů exekuce. Hodnota zajištěného majetku povinného tak např. u vymáhaní běžného výživného na nezletilé dítě, které se stane splatné až v budoucnu, může být několikanásobně větší, než jaká je měsíční výše vyživovací povinnosti, a to také s ohledem na výši pravděpodobných nákladů exekuce vzhledem k opakovanému plnění. Dle druhého odstavce stejného ustanovení se provede exekuce ukládající peněžité částky postupně, a to:

²³ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 35.

²⁴ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 37.

- a) *příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a nepostačuje-li to, pak příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu,*
- b) *příkázáním jiné peněžité pohledávky s výjimkou pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, postižením jiných majetkových práv, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, správou nemovité věci nebo pozastavením řidičského oprávnění, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmena a),*
- c) *prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí, které povinný nepoužívá k bydlení sebe a své rodiny, postižením závodu nebo příkázáním pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) a b), a*
- d) *prodejem nemovitých věcí, které povinný používá k bydlení sebe a své rodiny, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) až c).*²⁵

1.3.3 Účinky a náležitosti exekučního příkazu

Exekuční příkaz má dle ustanovení § 47 odst. 2 exekučního řádu stejné účinky, jako usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu. Hlavním rozdílem, mezi exekučním příkazem a usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí spatřujeme ve volbě způsobu provedení. V exekučním řízení o způsobu provedení exekuce rozhoduje výhradně exekutor, který je také odpovědný za jím zvolený způsob provedení exekuce v případě jeho nepřiměřenosti, a který z vlastní činnosti zjišťuje a zajišťuje majetek povinného. Ve výkonu rozhodnutí navrhuje výhradně oprávněný, jakým způsobem bude výkon rozhodnutí proveden, přičemž musí identifikovat např. plátce mzdy, či označit peněžní ústav, u něhož má povinný prostředky. Výkonem rozhodnutí tak není postižen všechny majetek dlužníka najednou a pravděpodobná úspěšnost

²⁵ § 58 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

vymožení pohledávky oprávněného a nákladů spojených s jejím uplatněním je nižší.²⁶

Obligatorní náležitosti exekučního příkazu stanovuje § 48 exekučního řádu. Exekuční příkaz tak musí být vždy vyhotoven písemně, přičemž musí obsahovat označení exekučního soudu, jenž pověřil soudního exekutora vedením exekuce, označení soudního exekutora, jenž řízení vede, označení exekučního titulu a orgánu, jenž ho vydal, popřípadě označení osoby, která jej vyhotovila, označení účastníků řízení, a to včetně rodného čísla povinného, lze-li jej zjistit, označení povinnosti, která má být exekucí vymožena, označení způsobu provedení exekuce a číslo účtu soudního exekutora, nebo oprávněného, je-li potřebné pro způsob provedení exekuce, označení všech osob, jimž se exekuční příkaz doručuje, výrok, poučení o opravných prostředcích, den a místo jeho vydání a podpis soudního exekutora. V § 49 exekučního řádu je stanoven obsah výrokové části exekučního příkazu.

Exekuční příkaz se doručuje do vlastních rukou oprávněnému, povinnému a dalším osobám, kterým se podle zvoleného způsobu provedení exekuce doručuje usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu, např. tedy manželovi povinného. Nejprve se exekuční příkaz zašle oprávněnému a výše uvedeným osobám, přičemž těmto musí být doručen dříve, než povinnému, aby nebyl zmařen způsob provedení exekuce. Proti exekučnímu příkazu není dle ustanovení § 47 odst. 5 možné podat opravný prostředek. Doručením poslednímu účastníkovi tak nabývá právní moci. Po nabytí právní moci soudní exekutor vyrozumí dotčené osoby o nabytí právní moci předmětného exekučního příkazu.²⁷

Odlišné vlastnosti má příkaz k úhradě nákladů exekuce. Ten dle ustálené judikatury Ústavního soudu není možné považovat za rozhodnutí ve smyslu provedení exekuce. Soudní exekutor tímto příkazem pouze stanovuje přesnou výši předpokládaných paušálních, či již vymožených nákladů exekuce. Proti

²⁶ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Str. 100.

²⁷ §§ 47, 48, 49 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

takovému příkazu je možné podat ve lhůtě 8 dnů od doručení námitky, přičemž pokud jim v plném rozsahu soudní exekutor nevyhoví, postoupí je k dalšímu řízení exekučnímu soudu. Ten příkaz k úhradě nákladů potvrdí, nebo zruší a vrátí věc soudnímu exekutorovi k novému projednání. Narozdíl tak od exekučního příkazu, jímž se exekuce provádí, je zde možnost podat opravné prostředky. Náležitosti takového příkazu nám upravuje ustanovení § 88 odst. 2 exekučního řádu.²⁸

1.3.4 Exekuce na nepeněžitě plnění

Soudní exekutor na návrh oprávněného provádí i exekuci pro jinou než peněžitou povinnost, pokud tak povinnému stanoví exekuční titul. Ustanovení § 59 odst. 2 exekučního řádu stanovuje taxativní výčet možných způsobů provedení exekuce.²⁹ Exekuci pro jinou povinnost než zaplacení peněžitě částky, lze provést vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci a provedením prací a výkonů. Ustanovení § 72 exekučního řádu dále upravuje uspokojení práv na nepeněžitě plnění. V případě povinnosti provedení prací a výkonů, jedná-li se o zastupitelného plnění, se soudní exekutor postará o to, aby exekučním titulem stanovené povinnosti vykonal pro oprávněného někdo jiný. Obecnou úpravu postupu soudního exekutora při provedení exekuce jedním z výše uvedených způsobů stanovuje občanský soudní řád, a to v ustanovení § 339 občanského soudního řádu a následující.³⁰

1.3.5 Přechod práv a povinností po zahájení řízení

V exekučním řízení, na rozdíl od řízení insolvenčního, je v případě ztráty způsobilosti být účastníkem řízení možné pokračovat s jeho procesním nástupcem. Vstoupit do řízení tak mohou jak fyzické, tak právnické osoby, stejně tak osoby na straně oprávněného i na straně osoby povinné.³¹ Účastníky exekučního řízení nám definuje § 36 odst. 1 exekučního řádu. Dle odstavce pátého platí, že „*prokáže-li se, že po zahájení exekučního řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva*

²⁸ § 88 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

²⁹ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*, s. 264.

³⁰ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*, s. 264.

³¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Str. 70.

*oprávněného, o něž v exekučním řízení jde, do řízení namísto dosavadního oprávněného vstupuje jeho právní nástupce. Ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního oprávněného, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení.*³²

Ustanovení § 36 exekučního řádu naplňuje zásadu *lex specialis derogat legi generali* vůči ust. § 107 a § 107a občanského soudního řádu, které nám stanovují procesní postup soudního exekutora v případě ztráty způsobilosti být účastníkem exekučního řízení. Dle ustanovení § 107 občanského soudního řádu rozhoduje o vstupu nového účastníka do řízení soudní exekutor bez návrhu. Opakem je ustanovení § 107a občanského soudního řádu, kde nedochází na straně dosavadního účastníka ke ztrátě způsobilosti být účastníkem řízení, nýbrž dojde k převodu, či přechodu práv a povinností na jinou osobu. Nejčastěji tak dochází ke změně oprávněného, a to v případě postoupení pohledávky za povinným. Soudní exekutor v tomto případě rozhoduje o vstupu procesního nástupce na návrh účastníka. Návrh může podat jak osoba, jenž do řízení vstupuje, tak osoba, jenž již v řízení na straně účastníka je. Ustanovení § 107 odst. 4 občanského soudního řádu se použije obdobně, tedy „*ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního účastníka řízení, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení.*“³³ Soudní exekutor tedy nerozhodne o vstupu nového účastníka, pokud s tím tento nesouhlasí, či má určité výhrady ke stavu řízení.³⁴

1.3.6 Náklady soudního exekutora v exekučním řízení

Dle ustanovení § 87 exekučního řádu tvoří náklady exekučního řízení náklady exekuce a náklady oprávněného, které je dle odst. 2 a 3 tohoto ustanovení povinen uhradit soudnímu exekutorovi a oprávněnému povinný. Soudní exekutor vykonává svoji činnost za odměnu, přičemž ta se skládá z odměny soudního exekutora, náhrady paušálně určených, či účelně vynaložených hotových výdajů, náhrady za ztrátu času a náhrady za doručení

³² § 36 odst. 4 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

³³ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Str. 72.

³⁴ §107 a § 107a zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

písemností, odměna a náhrada nákladů správce závodu a správce nemovité věci, a je-li exekutor nebo správce závodu a správce nemovité věci plátcem daně z přidané hodnoty, je nákladem exekuce rovněž příslušná daň z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu, kdy jednotlivé výše nákladů stanovuje exekuční tarif.³⁵

Odměna soudního exekutora, resp. způsob jejího určení upravuje § 5 odst. 1 exekučního tarifu, dle kterého „základem pro určení odměny za exekuci ukládající zaplacení peněžité částky je výše exekutorem vymoženého plnění nezahrnujícího náklady exekuce a náklady oprávněného.“³⁶ Odměna za exekuci ukládající zaplacení peněžité částky činí 15 % z částky do 3 000 000,00 Kč základu, z přebývajících částky až do 40 000 000,00 Kč základu 10 %, z přebývajících částky až do 50 000 000,00 Kč základu 5 % a z přebývajících částky až do 250 000 000,00 Kč základu 1 %. Částka nad 250 000 000,00 Kč se do základu nezapočítává. Minimální odměna náležející soudnímu exekutorovi za exekuci je 2 000,00 Kč. V případě, kdy je exekuce vedena pro opětvující se dávky pro oprávněného, nejčastěji u dávek běžného výživného, je základem pro určení odměny výše exekutorem vymoženého plnění, které však nezahrnuje náklady exekuce a náklady oprávněného. U opětvujících se dávek, které se staly splatné ode dne zahájení exekučního řízení³⁷, je základem pro určení odměny soudního exekutora výše vymoženého plnění nezahrnujícího náklady exekuce a náklady oprávněného, který však nesmí pro určení odměny přesáhnout pětinasobek hodnoty ročního plnění, a to v souladu s ustanovením § 5 odst. 4 exekučního tarifu.³⁸

Odměna soudního exekutora v případě provedení exekuce pro nepeněžité plnění již z povahy věci nemůže být stanovena pro všechny případy stejně. Jednotlivé způsoby provedení exekuce upravuje § 59 odst. 2 exekučního řádu, kdy „*takovou exekuci lze provést vyklizením, odebráním věci, rozdělením*

³⁵ § 87 odst. 2 a 3 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

³⁶ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., *exekuční tarif*.

³⁷ Tedy ode dne, hodiny a minuty, kdy byl soudnímu exekutorovi doručen návrh na nařízení exekuce.

³⁸ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., *exekuční tarif*.

*společné věci, nebo provedením prací a výkonů.*³⁹ Odměna za provedení exekuce vyklizením činí dle ustanovení § 7 exekučního tarifu „10 000,00 Kč za každou vyklizenou nemovitost, stavbu, byt nebo místnost.“ Při provedení exekuce odebráním věci dle ustanovení § 8 exekučního tarifu činí odměna soudního exekutora 15 % z hodnoty věci, či souboru věcí, nejméně však 2 000,00 Kč. Za provedení exekuce rozdělením společné věci, které má být rozdělena jinak než prodejem, náleží soudnímu exekutorovi 6 000,00 Kč za každou rozdělovanou věc. V případě, kdy rozdělení společné věci spočívá v jejím prodeji a následný výtěžek je rozvržen mezi spoluvlastníky, použije se ustanovení § 6 exekučního tarifu o výpočtu odměny, kdy odměna soudního exekutora je uhrazena poměrně všemi spoluvlastníky. Za předpokladu, že exekuce je vedena pro povinnost provedení určitých prací a výkonů, „činí odměna 6 000,00 Kč za každý vykonaný exekuční titul, jenž ukládá provedení prací a výkonů.“⁴⁰

Náklady exekuce nejsou tvořeny pouze odměnou, ale také paušálně určenými, či účelně vynaloženými hotovými výdaji. Jedná se tedy o takové výdaje, které nejsou kryty a nespádají pod odměnu soudního exekutora, jak je uvedeno výše.⁴¹ Minimální výše paušálně určených nákladů je 3 500,00 Kč, kdy tato dle ustanovení § 13 odst. 1 exekučního tarifu obsahuje především, nikoliv však výhradně, „soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, úhrady osobám provádějícím přepravu zásilek, telekomunikační poplatky, odborná vyjádření, opisy, fotokopie a náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních informačních systémů.“

V případě, kdy výše účelně vynaložených hotových výdajů přesáhne výše uvedenou částku, má dle ustanovení § 13 odst. 2 exekučního tarifu soudní exekutor právo na úhradu nákladů v plné výši, přičemž tyto je však povinen prokázat. V případě nákladů převyšujících částku 3 500,00 Kč tak soudní exekutor musí prokázat i náklady v paušální výši, nikoliv pouze ty, jenž takovou částku převyšují,⁴² Mezi účelně vynaložené hotové výdaje můžeme řadit např.

³⁹ § 59 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

⁴⁰ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., *exekuční tarif*.

⁴¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Str. 137.

⁴² Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., *exekuční tarif*.

„náklady spojené s užitím externích subjektů (využití asistenční služby, zámečnické služby, stěhovací služby, účast veterináře, pronájem skladovacích prostor, náklady vzniklé propagací dražeb na webových portálech, pronájem dražebních místností, využití odtahové služby.“⁴³ Mezi náklady spadá také například úhrada za parkovné vozidel pojatých soudním exekutorem do soupisu, jenž byly soudním exekutorem odvezeny do skladovacích prostor, či na externí parkoviště.⁴⁴

1.4 Zastavení exekuce

Exekuce, stejně jako výkon rozhodnutí, bude zastavena, pokud bude naplněn některý z obecných důvodů uvedených v § 268 odst. 1 písm a) až h) občanského soudního řádu, tedy

- a) výkon rozhodnutí byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným;
- b) rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným;
- c) zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení;
- d) výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a 322 vyloučeny nebo majetek, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit;
- e) průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů (nemajetnost povinného);
- f) bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267);
- g) po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku;

⁴³ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Str. 137.

⁴⁴ Poznámka autora práce.

h) výkon rozhodnutí je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.⁴⁵

Návrh na zastavení exekuce musí jednak obsahovat obecné náležitosti dle § 42 občanského soudního řádu, tedy kdo jej činí, komu je návrh určen, co jím navrhovatel sleduje, datován a podepsán. V souladu s ustanovením § 268 odst. 1 občanského soudního řádu musí navrhovatel uvést legitimní důvod k zastavení exekuce. Dále navrhovatel přiloží k návrhu na zastavení exekuce listiny na podporu skutečností rozhodných pro zastavení exekuce.

V exekučním řádu nalezneme úpravu zastavení exekuce v ustanovení § 55 exekučního řádu, které svým obsahem stanovuje přesný postup soudního exekutora a exekučního soudu při řízení o návrhu na zastavení exekuce a je toliko tedy spíše ustanovením procesním. Dle třetího odstavce tohoto ustanovení soudní exekutor do 15 dnů od doručení návrhu na zastavení exekuce vyzve další účastníky, aby se k návrhu vyjádřili, především aby vyslovili svůj souhlas či nesouhlas se zastavením exekuce. Pokud ostatní účastníci souhlasí, soudní exekutor exekuci zastaví ve lhůtě 30 dnů od doručení souhlasu, nebo marného uplynutí lhůty. V opačném případě soudní exekutor postoupí návrh na zastavení exekuce k rozhodnutí exekučnímu soudu.

O zastavení může taktéž rozhodnout soudní exekutor i bez návrhu, souhlasí-li s tím oprávněný, neboť po celou dobu řízení se uplatňuje zásada dispoziční. V takovém případě soudní exekutor nezkoumá důvod, který oprávněného vedl k souhlasu se zastavením, neboť není možné vést exekuci i nadále proti vůli oprávněného. Důvody, jenž vedly k zastavení exekuce jsou však důležitým faktorem při ukládání nákladů účastníkům řízení. Pokud oprávněný se zastavením nesouhlasí, požádá o zastavení soudní exekutor exekuční soud.

Soudní exekutor taktéž může zastavit exekuci, a to i bez návrhu, pokud oprávněný nesloží přiměřenou zálohu na její vedení. Zastavení z tohoto důvodu není možné u exekuce na výživné pro nezletilé dítě.⁴⁶ Zastavit exekuci je taktéž

⁴⁵ § 268 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., *občanský soudní řád*.

⁴⁶ § 55 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

možné i po zahájení insolvenčního řízení, neboť dle judikatury se nejedná o provedení exekuce ve smyslu § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona.⁴⁷

1.4.1 Náklady soudního exekutora při zastavení exekuce

Při zastavení exekuce hradí náklady soudního exekutora a náklady účastníků ten, jenž zastavení exekuce zavinił, a to v souladu s ustanovením § 89 exekučního řádu. „*V případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný. Pro případ zastavení exekuce pro nemajetnost povinného si může oprávněný s exekutorem předem sjednat výši účelně vynaložených výdajů.*“⁴⁸

Výše uvedené ustanovení bylo následně rozsáhlou judikaturou Ústavního i Nejvyššího soudu České republiky vyloženo tak, že v případě, že exekuce má být zastavena pro nemajetnost povinného, přičemž na straně oprávněného nelze shledat procesní zavinění za zastavení exekuce, nelze uložit povinnost uhradit náklady exekučního řízení oprávněnému.^{49, 50}

Aby bylo možné oprávněnému uložit povinnost uhradit náklady exekuce při zastavení exekuce pro nedostatek majetku povinného, je třeba dovodit procesní zavinění oprávněného na zastavení exekuce. Nerespektováním požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti při podání návrhu na nařízení exekuce by mohlo být za procesní zavinění považováno. Následné chování oprávněného při provádění exekuce by bylo možné shledat zavinujícíím za zastavení exekuce v případě, kdy by neplněním svých procesních povinností při provádění exekuce oprávněný způsobil nepřiměřenou délku řízení, kdy během tohoto času se dříve solventní povinný stal v průběhu času nesolventním.⁵¹

⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 07. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3185/2015. [online].

⁴⁸ § 89 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

⁴⁹ Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 12. 09. 2006, sp. zn. 23/06. [online].

⁵⁰ Usnesení sp. zn. III. ÚS 282/06 ze dne 14. 04. 2006. [online].

⁵¹ Stanovisko Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. cPjN 200/2005 ze dne 15. 02. 2006. [online].

2 Insolvenční řízení

2.1 Povaha a účel řízení

Účelem insolvenčního řízení je kolektivní uspokojení pohledávek věřitelů přihlášených do insolvenčního řízení, a to maximální možnou měrou. „*Tento kolektivní postup povinně nahrazuje klasické individuální uspokojení jednotlivých věřitelů při exekčním vymáhání jejich pohledávek.*“ Insolvenční řízení je natolik specifické, „*že je třeba ho považovat za samostatný druh civilního procesu.*“⁵² Na rozdíl od řízení exekčního, insolvenční řízení spojuje prvky řízení nalézacího i vykonávacího.

Ustanovení § 1 insolvenčního zákona nám definuje insolvenční řízení jako „*řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužnickovým úpadkem, nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužnickových věřitelů.*“⁵³

Účelem insolvenčního řízení je taktéž ochránit dlužníka, před „*destruktivním závodem o dlužníkovu aktiva*“⁵⁴ Zahájení insolvenčního řízení s sebou nese určité účinky, jež dopadají na řízení exekční, ale i další soudní, či rozhodčí řízení. Dle výše uvedených cílů je zřejmé, že exekční řízení insolvenčnímu často předchází. Povinní, snahou zamezit provedení exekuce např. prodejem movitých nebo nemovitých věcí, podávají insolvenční návrhy, i přestože jejich vůlí není snaha o vyřešení jejich úpadku, nýbrž úmyslné odvracení úkonů soudního exekutora.⁵⁵

V neposlední řadě insolvenční řízení vykazuje určité znaky i řízení nalézacího. Jak již bylo zmíněno, soudní exekutor nemá pravomoc, ani to není účelem řízení, aby přezkoumával věcnou správnost exekčního titulu. Exekční řízení tak splňuje pouze znaky řízení vykonávacího. V Insolvenčním řízení je však insolvenční správce oprávněn, resp. povinen, přezkoumávat přihlášené pohledávky, a to např. co do jejich pravosti nebo výše.

⁵² ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*, s. 473.

⁵³ § 1 odst. a) zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁵⁴ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*, s. 237.

⁵⁵ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*, s. 305.

2.2 Úpadek

Úpadek dlužníka, případně úpadek hrozící, je jedním z obligatorních znaků, který musí být naplněn, aby bylo možné legitimně zahájit insolvenční řízení, a v tomto řízení pokračovat a vyřešit tak dlužníkův úpadek. Právní definici úpadku nalezneme v § 3 odst. 1 insolvenčního zákona. V odstavci druhém, stejného ustanovení, již máme stanoveny skutkové okolnosti, za kterých dlužníka pokládáme za insolventního, a to právě z důvodu platební neschopnosti. Příslušné ustanovení nám reflektuje tzv. *test likvidity neboli cash flow test*. Právní řády jednotlivých států často tento test užívají namísto testu rozvahového, či alespoň jako test podpůrný. Cílem tohoto testu je zjistit, zda je dlužník schopen plnit své peněžité závazky tak, jak se stávají postupně splatnými.⁵⁶

Dle výše uvedeného testu je tak dlužník v úpadku, pokud má více věřitelů, jeho peněžité závazky jsou více než 30 dnů po splatnosti a dlužník tyto závazky není schopen plnit. Dlužník se tak dostává do platební neschopnosti, o které pojednává odstavec druhý ustanovení § 3 insolvenčního zákona. Na základě vyvratitelné domněnky máme za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, pokud

- a) *Zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo*
- b) *Je neplní po dobu delší než 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo*
- c) *Není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo*
- d) *Nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud.*⁵⁷

2.2.1 Mnohost věřitelů

Jedním z definičních znaků úpadku je mnohost věřitelů. Dle usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 01. 2012, č. j. 29 NSCR 52/2011 v insolvenční věci dlužníka ČEPRO a. s. bylo judikováno, že minimální počet věřitelů, aby bylo možné dodržet ustanovení o jejich mnohosti, jsou dva věřitelé,

⁵⁶ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*, s. 235.

⁵⁷ § 3 odst. 1 a 2 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

jejichž pohledávky jsou po splatnosti. Tito věřitelé však nemusí, v době, kdy se zkoumá úpadek dlužníka, být do insolvenčního řízení přihlášení.⁵⁸ Mezi další významná ustanovení řadíme § 143 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona, dle kterého není možné pro účely insolvenčního řízení za dalšího věřitele považovat osobu, na kterou byla převedena určitá pohledávka navrhovatele, nebo její část, a to v době šesti měsíců před podáním insolvenčního návrhu, nebo šesti měsíců po zahájení insolvenčního řízení. Takové ustanovení zabraňuje cílenému vytváření vícero věřitelů z důvodu následného podání věřitelského insolvenčního návrhu.⁵⁹

Dle Nejvyššího soudu taktéž není možné akceptovat věřitelský, či dlužnický insolvenční návrh v případě, kdy z důvodu mnohosti věřitelů jsou určité pohledávky uměle vytvořené, či se jedná o pohledávky bagatelní výše⁶⁰. Naopak Nejvyšší soud úzce vymezil interpretaci ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona, kdy je možné mimo zákonem stanovenou šesti měsíční lhůtu postoupit pohledávky za dlužníkem, a to z důvodu mnohosti věřitelů.⁶¹

2.2.2 Peněžité dluhy více než 30 dnů po splatnosti

Jak již bylo zmíněno, cílem insolvenčního řízení je zabránění destruktivního závodu o dlužníkovu aktiva. Nutnost existence již splatných pohledávek je logickým argumentem, neboť věřitel, který nemá pohledávku za dlužníkem splatnou, se nemůže domáhat jejího splnění z dlužníkovu majetku. „Dle ustálené judikatury Nejvyššího soudu postačí, pokud jsou po splatnosti více než 30 dní právě jen pohledávky dvou věřitelů.“⁶²

2.2.3 Neschopnost dlužníka platit dluhy

Schopnost dlužníka platit své dluhy se musí posuzovat ve vztahu k dlužníkovu likvidnímu majetku. Důkazní tvrzení, tedy že nastala vyvratitelná

⁵⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 01. 2012, sp. zn. 29 NSCR 52/2011. [online].

⁵⁹ § 143 odst. 2 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. 29 NSCR 13/2011. [online].

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 01. 2012 sp. zn. 29 NSCR 52/2011. [online].

⁶² RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*, s. 237.

domněnka platební neschopnosti, je na straně insolvenčního navrhovatele. Ten musí existenci takových vyvratitelných okolností dokázat, a to vzhledem k dispoziční zásadě, již je insolvenční řízení dotčeno.⁶³ Dále se v řízení uplatňuje zásada vyšetřovací, kdy je soud povinen provést i důkazy, jenž účastníci nenavrhovali, a to z důvodu objektivního zjištění dlužníkového úpadku a celkové majetkové situace. Pokud má dlužník splatné pohledávky za dalšími dlužníky a takové pohledávky není schopen využít k úhradě vlastních závazků, nemůže mu takové jednání být ku prospěchu a nepřihlíží se k němu ve vztahu k jeho platební neschopnosti.⁶⁴

2.2.4 Rozhodnutí o úpadku

Insolvenční soud vydá usnesení o úpadku, a to v případě, kdy po přezkoumání insolvenčního návrhu dojde k závěru, že tento byl podán legitimně, tedy že dlužník naplnil výše uvedené skutkové podmínky.⁶⁵ Dle ustanovení § 136 odst. 1 insolvenčního zákona insolvenční soud deklaruje, že dlužník již v úpadku je, či mu úpadek hrozí. K takovému rozhodnutí soud dospěje na základě osvědčení, či dokazování.⁶⁶ Rozhodnutí o úpadku soud doručuje jednak dlužníkovi, ale také insolvenčnímu správci, předběžnému správci, osobám, jež do řízení přistoupily a insolvenčnímu navrhovateli. Usnesení o úpadku se zveřejní ve veřejném insolvenčním rejstříku.⁶⁷

V ustanovení § 136 odst. 2 písm. a) až i) insolvenčního zákona jsou stanoveny obligatorní náležitosti usnesení o úpadku. Pro dlužníka je nejzásadnější výrok I. tedy zjištění dlužníkového úpadku, popřípadě výrok, jímž se dlužníkovi povoluje řešení úpadku formou oddlužení. Pro dlužníkovy věřitele je nejdůležitější výrok, jímž se tito vyzývají k přihlášení svých pohledávek, přičemž jim je stanovena lhůta dvou měsíců. Zmeškání takové lhůty nelze prominout a pohledávky nepřihlášené do insolvenčního řízení, ač být přihlášené mohly, se v rámci insolvenčního řízení neuspokojují. Tato výzva platí taktéž i pro soudní

⁶³ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 163.

⁶⁴ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*, s. 238.

⁶⁵ MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele, s. 71.

⁶⁶ § 136 odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁶⁷ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 203.

exekutory, jenž přihlašují svoji pohledávku z titulu neuhrazených nákladů exekuce.

Velmi významná je také doba, kdy se rozhodnutí zveřejní v insolvenčním rejstříku. „*V době, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, nelze nařídit nebo zahájit výkon rozhodnutí nebo exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty; to neplatí pro nařízení nebo zahájení výkonu rozhodnutí nebo exekuce na základě rozhodnutí insolvenčního soudu vydaného podle § 203 odst. 5.*⁶⁸ Takové ustanovení se však dotýká pouze insolvenčních řízení, kdy je úpadek řešen formou oddlužení plněním splátkového kalendáře. V případě prohlášení konkursu se nepřerušuje ani výkon rozhodnutí, ani exekuce, kde je dlužník osobou povinnou.⁶⁹

2.3 Přezkum skutečné výše přihlášených pohledávek

Věřitelé mohou své pohledávky přihlašovat již od doby zahájení insolvenčního řízení, tedy po podání insolvenčního návrhu a jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku, a to až do uplynutí dvou měsíční lhůty od nabytí právní moci usnesení, jímž se stanovuje dlužníkuv úpadek. Přezkum pohledávek probíhá především z důvodu zamezení snahy věřitelů uplatnit pohledávku vůči, často „neznalému“, dlužníkovi ve větší výši, než na jakou má věřitel právní nárok. Věřitelé mají povinnost přihlásit pohledávku, jenž je vyčíslena v penězích, resp. v korunách českých. Věřitel také odpovídá za správnost jím zaslané přihlášky, kdy tato se podává písemně se všemi přílohami, a to na předem stanoveném formuláři.

V případě, kdy po přezkumu pohledávky dojde insolvenční soud ke zjištění, že věřitel přihlásil pohledávku jejíž skutečná výše je menší než 50 % jím přihlášené částky, „*nebude k přihlášce přihlížet, a to ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna.*“⁷⁰ V takovém případě je insolvenční správce oprávněn podat proti tomuto věřiteli žalobu na plnění, kdy příslušný k projednání je insolvenční soud,

⁶⁸ § 140e odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁶⁹ § 267 odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁷⁰ § 178 odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

jenž řízení vede. Pokud soud shledá žalobu insolvenčního správce jako oprávněnou, uloží věřiteli povinnost uhradit částku, a to v maximální výši, o kterou přesahovala věřitelova přihlášená pohledávka pohledávku skutečnou. Takto získané prostředky spadají do majetkové podstaty dlužníka.⁷¹

2.3.1 Přezkum hodnoty zajištění přihlášené pohledávky

Obdobně, jako ve výše uvedeném případě, postupuje insolvenční soud v případě, kdy zjistí, že věřitel přihlásil svoji pohledávku jako zajištěnou⁷², ale nepravdivě uvedl v přihlášce pořadí, ve kterém by došlo k jeho uspokojení z předmětu zajištění, či výše své skutečné pohledávky za dlužníkem. Hranice 50 % se použije stejně jako v případě přezkumu skutečné výše přihlášené pohledávky, kdy platí, že *„jestliže věřitel má právo na uspokojení této pohledávky v rozsahu menším než 50 % její výše nebo že má právo na uspokojení ze zajištění v pořadí horším, než uvedl v přihlášce pohledávky, k jeho právu na uspokojení této pohledávky ze zajištění se v insolvenčním řízení nepřihlíží; to neplatí, záviselo-li rozhodnutí insolvenčního soudu o výši zajištěné přihlášené pohledávky na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.“*⁷³

Insolvenční správce provádí přezkum podaných přihlášek, kdy zkoumá jednak jejich obsahové náležitosti a zdali věřitel doložil listinné důkazy k přihlášce. Přihlášky podané soudním exekutorem tak jako listinné důkazy obsahují pověření soudního exekutora k provedení exekuce, příkaz k úhradě nákladů exekuce s vyznačenou doložkou nabytí právní moci, aby bylo možné přihlásit svoji pohledávku jako vykonatelnou a osvědčení o tom, že je soudní exekutor plátce DPH, pokud jím je. V případě vad podané přihlášky vyzve insolvenční správce k jejich odstranění ve stanovené lhůtě. Pokud vady podání nebudou odstraněny, insolvenční správce předloží k rozhodnutí přihlášku insolvenčnímu soudu. Insolvenční správce také zkoumá, zda je výše přihlášené pohledávky v souladu s účetní, či daňovou evidencí dlužníka a vyzve ho k vyjádření se k přihlášeným pohledávkám.

⁷¹ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 222.

⁷² Např. zástavním právem.

⁷³ § 179 odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

Samotný přezkum probíhá na přezkumném jednání, jehož se účastní dlužník, přihlášení věřitelé a insolvenční správce. Zde mohou výše uvedené osoby taktéž přihlášenou pohledávku popřít, a to co do její pravosti, její výše, či jejího pořadí.⁷⁴

2.4 Konkurs

Konkurs řadíme mezi likvidační způsob, jakým může být dlužníkův úpadek řešen. Spočívá tedy v tom, že veškeré zjištěné pohledávky věřitelů jsou uspokojeny pouze poměrně, a to z výnosu, který je získán zpeněžením celé majetkové podstaty dlužníka. Důležité však je, že neuspokojené části pohledávek přihlášených věřitelů nezanikají, nýbrž je možné i nadále pro tyto pohledávky pokračovat v exekučním řízení. Podobně jako je tomu u povolení oddlužení, i zde nastávají účinky konkursu až zveřejněním rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku.

Dle ustanovení § 263 odst. 1 insolvenčního zákona se tak přeruší soudní a rozhodčí řízení, jenž se týkají majetkové podstaty dlužníka. Pro řízení exekuční však platí podmínky jiné, neboť „ze soudních a rozhodčích řízení se nepřerušuje řízení o výkon rozhodnutí nebo exekuce.“⁷⁵ Účastníkem na straně povinného je tak stále dlužník. Opačná situace nastane v případě, kdy dlužníkem, jenž řeší svůj úpadek, či hrozící úpadek konkursem, je oprávněný. V takovém případě je nutné rozhodnout o změně účastníka na straně oprávněného. Dle ustanovení § 267 odst. 2 insolvenčního zákona totiž platí, že „jde-li o řízení o výkon rozhodnutí nebo o exekuci, kde vystupuje dlužník jako oprávněný, stává se prohlášením konkursu insolvenční správce oprávněným místo dlužníka.“⁷⁶ Soudní exekutor by tak následně rozhodnul v souladu s ustanovením § 107a odst. 1 občanského soudního řádu o vstupu insolvenčního správce na stranu oprávněného do exekučního řízení, neboť zde „v řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde.“

⁷⁴ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. Civilní proces, s. 224.

⁷⁵ § 266 odst. 1 písm. h) zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

⁷⁶ § 267 odst. 2 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

V neposlední řadě je také důležité zmínit, že prohlášením konkursu zanikají v souladu s ustanovením § 252 odst. 1 insolvenčního zákona veškeré dlužníkem učiněné jednostranné právní úkony, které se přímo týkají majetkové podstaty. Jedná se především o pověření zaměstnanců, prokura, příkazy, či udělení plné moci. V praxi to tak znamená, že pokud je dlužník v exekučním řízení zastoupen právním zástupcem, či obecným zmocněncem, a dlužníkův úpadek je řešen formou konkursu, není od okamžiku prohlášení konkursu oprávněn již činit žádné procesní podání.

Výjimku tvoří pouze ustanovení § 252 odst. 2 insolvenčního zákona, dle kterého je zmocněnec (právní zástupce, obecný zmocněnec) povinen v případě nebezpečí z prodlení pokračovat v obstarávání dlužnických záležitostí, pro které mu bylo zmocnění uděleno. Zmocněnec tak koná až do doby, kdy se obstarávání těchto záležitostí ujme insolvenční správce. Např. je tak zmocněnec oprávněn podat námitky proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, aby ze strany dlužníka nedošlo ke vzniku újmy. Pohledávky vzniklé z titulu náhrady nutných nákladů a odměny zmocněnci, uhradí insolvenční správce z majetkové podstaty dlužníka. Tyto pohledávky tak řadíme jako pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou.⁷⁷

2.5 Reorganizace

Reorganizaci řadíme spolu s oddlužením do tzv. sanačních způsobů řešení úpadku dlužníka. Při reorganizaci tak dochází k *„ozdravení ekonomického stavu dlužníka, který je podnikatelem a týká se to jeho obchodního závodu.“*⁷⁸ Podnikatelem může být jak osoba právnická, tak osoba fyzická. Jak již bylo zmíněno, aby byl naplněn předpoklad tohoto řízení, musí úpadce disponovat obchodním závodem, a to ve smyslu ustanovení § 502 občanského zákonu, kdy *„obchodní závod (dále jen „závod“) je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.“*⁷⁹ Jestliže je tedy

⁷⁷ § 252 odst. 1 a 2 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁷⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 261.

⁷⁹ § 502 zák. č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*.

úpadce podnikající fyzická osoba, jenž nemá obchodní závod, jak je uvedeno výše, nemůže její úpadek být řešen formou reorganizace.

Dle ustanovení § 360 odst. 1 insolvenčního zákona platí, že „*po účinnosti reorganizačního plánu lze proti dlužníku nařídit a provést výkon rozhodnutí nebo exekuci k vymožení pohledávky, stanovené reorganizačním plánem. Byla-li však tato pohledávka popřena, lze výkon rozhodnutí nebo exekuci vést pouze v případě právní moci rozhodnutí insolvenčního soudu o zjištění této pohledávky; toto rozhodnutí musí být k návrhu přiloženo.*“⁸⁰ Reorganizační plán tak nabývá stejných účinků, jako seznam zjištěných pohledávek v konkursu.⁸¹

2.6 Oddlužení

Oddlužení řadíme mezi nejčastější a zároveň také nejpreferovanější způsob řešení úpadku dlužníka. O oddlužení tak mohou formou insolvenční návrhu za dodržení zákonných podmínek požádat všechny fyzické osoby a osoby právnické, jejichž dluhy však nepocházejí z podnikání a nejsou považovány za podnikatele.⁸² Úpadek dlužníka, který byl způsoben dluhem z podnikání, je možné taktéž řešit formou oddlužení, avšak za splnění podmínek stanovených v druhém odstavci ustanovení § 389 insolvenčního zákona. Insolvenční soud zároveň dlužníkovi zamítne návrh na povolení oddlužení v případě, kdy by dlužník tímto návrhem sledoval nepoctivý záměr. Do definice nepoctivého záměru můžeme zcela jistě zahrnout případ, kdy dlužník, povinný v exekuci, podá návrh na povolení oddlužení jen z důvodu, aby oddálil, či se vyhnul provedení exekuce prodejem movitých, či nemovitých věcí. Takovému opakovanému podávání a zpětvzetí insolvenčních návrhu zamezuje ustanovení § 395 odst. 5 insolvenčního zákona, neboť pokud dlužník v posledních 3 měsících před podáním předmětného návrhu vzal svůj předchozí návrh zpět, insolvenční soud mu návrh taktéž zamítne. V případě, kdy je dlužníkovi prokázán nepoctivý záměr, je mu taktéž znemožněno v následujících pěti letech řešit svůj úpadek oddlužením.

⁸⁰ § 360 odst. 1 písm. zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁸¹ TARANDA, Petr. *Dauc.cz: K některým aspektům institutu reorganizace (nejen z pohledu daňového)*. [online]. [cit. dne 13. 08. 2022].

⁸² § 389 odst. 1 písm. a), b) zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

Od 01. 06. 2019 již rozdělujeme pouze dvě formy oddlužení, a to oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty a oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty dlužníka.⁸³ Dlužník splní oddlužení v případě, kdy nastane alespoň jedna z podmínek stanovených insolvenčním zákonem, a to

- a) *dlužník uspokojí všechny nezajištěné věřitele v plné výši. V takovém případě dojde k oddlužení ex lege, nebo*
- b) *dlužník za dobu tří let od schválení oddlužení zaplatí nezajištěným věřitelům alespoň 60 % řádně přihlášených pohledávek. V takovém případě dojde k oddlužení ex lege, nebo*
- c) *za dobu pěti let od od schválení oddlužení zaplatí nezajištěným věřitelům alespoň 30 % řádně přihlášených pohledávek. V takovém případě dojde k oddlužení ex lege, nebo*
- d) *po dobu pěti let od schválení oddlužení nebylo oddlužení zrušeno a dlužník neporušil svoji povinnost vynaložit veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů. V tomto případě o splnění oddlužení nedojde ex lege, nýbrž o něm rozhoduje soud.⁸⁴*

⁸³ INSOLVENCE, Justice. (2019). *Jak ven z dluhové pasti – oddlužení*. [online]. [cit. dne 25. 03. 2022].

⁸⁴ HEJNÁ, Veronika, (2021). *Jak dosáhnout na oddlužení. Podmínky pro osobní bankrot*. [online]. [cit. dne 27. 03. 2022].

3 Souběh exekučního a insolvenčního řízení

Byť se spolu tato dvě řízení prolínají a mají určité prvky společné, jejich povaha účel je z povahy věci odlišný. Na jedné straně zde mají přihlášení věřitelé zájem na kolektivní uspokojení svých pohledávek, a to v co největší míře. Opakem je zájem oprávněného, jenž požaduje individuální uspokojení v rámci řízení exekučního. V případě, kdy se taková řízení dostanou do souběhu, či dokonce do kolize, je nutné mít přesně vymezené pravomoci a stanovit procesní postupy jednotlivých účastníků, jenž mají na řízení svůj vlastní zájem.⁸⁵ Z níže uvedeného je tak zřejmé, že insolvenční řízení má do určité míry přednost, neboť kolektivní zájem převažuje nad zájmem individuálním. Převaha insolvenčního řízení je nutná taktéž z důvodu možnosti vyřešení dlužníkovy úpadku. Musí však být stále zachována rovnováha mezi právy věřitele a právy dlužníka.

Otázka samotného souběhu byla velmi dlouho nejednoznačně upravena a interpretována. V posledních několika letech však docházelo ke značenému střetu mezi soudními exekutory a insolvenčními správci, kdy tak došlo především za pomoci soudů alespoň k částečnému vyřešení kolizních situací, a to především judikaturou, odbornými komentáři, či změně legislativy.

3.1 Insolvenční návrh zjevně bezdůvodný, šikanózní insolvenční návrh

Ze strany věřitelů dříve docházelo k velkému množství podávání bezdůvodných insolvenčních návrhů, kdy jediným cílem bylo poškodit dlužníka, ať již například poškodit jeho dobré jméno v obchodním prostředí, či dlužníka takto „donutit“ uhradit pohledávku věřiteli. V roce 2012 byla přijata v reakci na výše uvedené novela insolvenčního zákona, a to zákon č. 334/2012 Sb., *zákon, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.*⁸⁶ Dle tohoto zákona, konkrétně dle ustanovení § 128a insolvenčního zákona v platném znění platí, že

⁸⁵ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*, s. 305.

⁸⁶ Zákon č. 334/2012 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

pokud věřitel podá zjevně bezdůvodný insolvenční návrh, bude tento insolvenčním soudem odmítnut, a to ve lhůtě 7 dnů od podání takového návrhu. Po podání insolvenčního návrhu tak soud přezkoumá podaný návrh a v případě, kdy nabyde důvodných pochybností o důvodnosti podaného věřitelského návrhu, může rozhodnout tak, že se v rejstříku nezveřejní ani insolvenční návrh, ani příložené listiny a dokumenty. Dle ustanovení § 100a odst. 1 a 3 platí, že insolvenční soud tak učiní nejpozději do konce následujícího pracovního dne po podání insolvenčního návrhu. Důvody, které insolvenční soud vedly k nezveřejnění podaného návrhu do insolvenčního rejstříku, soud uvede a odůvodní ve svém rozhodnutí.

Za zjevně bezdůvodný insolvenční návrh tak můžeme považovat zejména návrh, jenž je podán opětovně a navrhovatelem (věřitelem) nejsou doloženy listiny pro jejichž nedoložení byl dřívější insolvenční návrh odmítnut, či nebyla ze strany věřitele uhrazena záloha na náklady insolvenčního řízení. Mezi další zjevně bezdůvodné návrhy řadíme ty, kdy věřitel úmyslně zneužívá svých práv na úkor dlužníka. Takové právní jednání tak nepožívá právní ochrany. Neboť jím věřitel sleduje nepoctivý záměr a návrh bude odmítnut. Ustanovení § 128a insolvenčního zákona se tak výslovně vztahuje na návrh podaný ze strany věřitele.⁸⁷ V případě opakovaných zjevně bezdůvodných insolvenčních návrhů tak může insolvenční soud uložit navrhovateli pokutu, a to až do výše 500 000,00 Kč.⁸⁸

Soud při ukládání pokuty přihlédne „zejména k okolnostem podání insolvenčního návrhu, následkům jeho podání a jejich závažnosti, k jednání insolvenčního navrhovatele po podání návrhu a případné účinné snaze nahradit způsobenou škodu nebo odstranit škodlivé následky.“⁸⁹ Opakovaný věřitelský insolvenční návrh, jenž byl odmítnut za souladu výše uvedeného, tak může navrhovatel podat proti stejnému dlužníkovi nejdříve po uplynutí doby 6 měsíců od nabytí právní moci odmítavého rozhodnutí.

⁸⁷ § 128a odst. 1 a 2 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁸⁸ § 128a odst. 3 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁸⁹ § 128a odst. 3 zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

Bezdůvodný insolvenční návrh může podat i povinný, kdy především se jedná o povinné, proti nimž je vedena exekuce, ve které zvolil soudní exekutor v souladu se zákonem jako způsob provedení prodej movitých, či nemovitých věcí povinného. V praxi tak povinní vyčkávají na zahájení dražebního jednání, těsně před kterým podají insolvenční návrh. Ze strany dlužníků však obvykle v průběhu přípravy na nařízení dražebního jednání⁹⁰ nejsou činěny žádné návrhy, jenž by nasvědčovaly snahu dlužníka exekuci řešit.

Takto dlužníkem podaný insolvenční návrh nemá za cíl zahájit řízení, ve kterém by měl být zjištěn úpadek dlužníka, který by byl následně řešen, nýbrž jediným cílem dlužníka je ztížit, či znemožnit řádné provedení exekuce.⁹¹

3.2 Účinky zahájení insolvenčního řízení

Nejprve je nutné stanovit dobu, kdy účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení nastanou. Po podání insolvenčního návrhu, ať již je navrhovatelem věřitel, nebo dlužník, zveřejní insolvenční soud na webovém portále vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení. Vzhledem k účinkům, které jsou se zahájením insolvenčního řízení spojeny, je nutné zveřejnit vyhlášku v co nejkratším časovém horizontu. „Zahájení každého řízení oznámí soud vyhláškou zveřejněnou v insolvenčním rejstříku do 2 hodin od podání takového návrh. Je-li návrh podán mimo pracovní dobu nebo ve dvou hodinách před koncem pracovní doby soudu, je zveřejněn do 2 hodin od začátku pracovní doby následujícího pracovního dne.“⁹² Po zveřejnění této vyhlášky již není možné uplatnit pohledávky, či jiná práva spadající do majetkové podstaty dlužníka, žalobou, pokud je možné tyto pohledávky přihlásit do insolvenčního řízení.

Výše uvedené účinky přímo dopadají taktéž na exekuční řízení, kdy dle ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona platí, že „výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze

⁹⁰ Usnesení o ustanovení znalce, rozhodnutí o ceně prodávané nemovitosti, dražební vyhláška.

⁹¹ DVOŘÁK, Milan, (2016). *ppak.cz: Šikanózní insolvenční návrh*. [online]. [cit. dne 21. 08. 2022].

⁹² WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*, s. 306.

jej však provést.“⁹³ Soudní exekutor od doby zahájení insolvenčního řízení již nesmí činit žádné úkony, které by směřovaly k provedení exekuce, tedy např. nevyrozumí dotčené osoby o nabytí právní moci exekučního příkazu.

Vzhledem k faktu, že soudní exekutor nemůže předvídat, zda insolvenční řízení nebude zastaveno, může do doby rozhodnutí o úpadku dlužníka vyhledávat a také zajišťovat majetek dlužníka vydáváním exekučních příkazů, neboť dle ustanovení § 47 odst. 3 exekučního řádu platí, že „*pro účely odstavce 2 písm. e) není provedením exekuce úkon učiněný k zajištění majetku povinného pro účely jeho postižení takovou exekucí.*“⁹⁴. Na takto vydaném exekučním příkazu však nelze vyznačit doložku nabytí právní moci, neboť exekuční příkaz má účinky nařízení výkonu rozhodnutí, jenž po zahájení insolvenčního řízení je možné nařídit, nikoliv však provést.

V případě zastavení insolvenčního řízení tak pominou účinky § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona a s tím spojená nemožnost exekuční řízení dle § 46 odst. 7 exekučního řádu provést. Následně tak soudní exekutor vyznačí doložky nabytí právní moci na exekučních příkazech a pokračuje v provedení exekuce.⁹⁵

3.2.1 Plnění vymožené v exekučním řízení před zahájením insolvenčního řízení

Do majetkové podstaty dle ust. § 206 odst. 1 insolvenčního zákona spadají také peněžní prostředky. Soudní exekutor je tedy povinen vydat insolvenčnímu správci plnění deponované po zahájení insolvenčního řízení. Je však nutné rozlišovat, zdali bylo plnění vymoženo před zahájením insolvenčního řízení, či až po něm. Vzhledem k výše uvedenému soudní exekutor nemůže po zahájení insolvenčního řízení exekuci provést, avšak může obdržet např. plátcem mzdy deponované plnění, jenž postihl dle exekučního příkazu, který nabyl právní moci před zahájením insolvenčního řízení. Soudní exekutor by tedy veškeré takto přijaté plnění vydal insolvenčnímu správci, neboť nepochybně toto spadá do

⁹³ § 109 odst. 1 písm. c) zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

⁹⁴ § 47 odst. 3 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

⁹⁵ MORKESOVÁ, Eliška. *Střet insolvence a exekuce*. Komorní listy 2/2018, s. 9.

majetkové podstaty dlužníka. Nejvyšší soud dále dovodil, že částka, kterou soudní exekutor obdržel až po zahájení insolvenčního řízení, nemůže být považována za vymožené plnění, a to vzhledem k účinkům § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona.⁹⁶

Plnění vymožené, tedy připsané na účet soudního exekutora, před zahájením insolvenčního řízení nespadá do majetkové podstaty dlužníka. Vzhledem k ustanovení § 46 odst. 4 exekučního řádu se „*peněžitá plnění na vymáhanou povinnost hradí exekutorovi, nebo oprávněnému.*“⁹⁷ Pohledávka oprávněného tak v případě plnění vymoženého před zahájením insolvenčního řízení do takové výše zaniká splněním v rámci exekuce.

Dle výše zmíněného ustanovení se oprávněný se soudním exekutorem může dohodnout, v jaké lhůtě od vymožení budou takové peněžité prostředky po odpočtu nákladů exekuce oprávněnému vyplaceny. Ve vztahu k povinnému se tak pohledávka oprávněného ponížila již samotným připsáním peněžních prostředků na účet soudního exekutora. Vyplacení takových prostředků tak soudní exekutor *ex lege* učiní ve lhůtě 30 dnů, případně ve lhůtě stanovené ve smlouvě o provedení exekuce s oprávněným. Dle výše uvedeného by tedy bylo možné vymožené plnění „*zaslat následně oprávněnému po podání insolvenčního návrhu. Jde totiž pouze o věc vnitřního vztahu mezi exekutorem a oprávněným.*“⁹⁸

Výklad ustanovení § 46 odst. 7 exekučního řádu však stanovuje, že v případě plnění, které nebylo odesláno oprávněnému před zahájením řízení, vydá soudní exekutor vymožené plnění insolvenčnímu správci, a to po nabytí právní moci usnesení, jímž si odpočte náklady exekuce. Odlišné stanovisko však zaujal soudce Ústavního soudu Jan Musil, dle kterého by odpočtem nákladů exekuce došlo k rozporu se zásadami insolvenčního řízení, neboť soudní exekutor jakožto věřitel by byl zvýhodněn. „*Neztotožňuji se s názorem obsaženým v bodě 22 odůvodnění nálezu, že ustanovením § 46 odst. 7 exekučního řádu (které nález*

⁹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 07. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3185/2015. [online].

⁹⁷ § 46 odst. 4 zák. č. 120/2001 Sb., *exekuční řád*.

⁹⁸ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*, s. 307.

pokládá za lex specialis) zákonodárce zakotvil „privilegovaný status“ pohledávek soudního exekutora. Je logické předpokládat, že pokud by zákonodárce takový záměr privilegiovat pohledávky exekutora měl, zakotvil by takovou úpravu výslovně buď do ust. § 168 insolvenčního zákona (tím, že by pohledávku exekutora na úhradu nákladů exekuce zařadil mezi pohledávky za majetkovou podstatou), nebo do ustanovení § 337 a násl. o. s. ř., pojednávajících o rozvrhu rozdělované podstaty. Žádnou takovou výslovnou speciální úpravu však zákonodárce nepřijal.“⁹⁹ Více ohledně náhrady nákladů soudního exekutora se věnuje kapitola s názvem Náhrada nákladů soudního exekutora v insolvenčním řízení.

3.2.2 Doba mezi zahájením insolvenčního řízení a rozhodnutím o úpadku

Výše uvedená řízení se dostanou do souběhu až v případě, kdy proti povinnému je již vedeno alespoň jedno exekuční řízení, a zároveň je podán legitimní insolvenční návrh. Tímto okamžikem vzniká první fáze souběhu exekučního a insolvenčního řízení, a to fáze od zahájení insolvenčního řízení, resp. od zveřejnění vyhlášky v insolvenčním rejstříku, do rozhodnutí o úpadku.

V této fázi je individuální uspokojení pohledávek omezeno.¹⁰⁰ V tomto období je sice možné exekuci, popřípadě výkon rozhodnutí nařídit, ale je nutné zkoumat, dobu vydání pověření soudního exekutora. V případě, kdy je podán návrh na nařízení exekuce před zahájením insolvenčního řízení, soudní exekutor požádá exekuční soud vydání pověření, který dle ustanovení § 43a odst. 3 exekučního řádu vydá pověření do 15 dnů od doručení, jestliže jsou stanoveny veškeré předpoklady. Pokud však před samotným pověřením soudního exekutora rozhodne insolvenční soud o úpadku dlužníka, nelze již exekuci ani nařídit.

V takovém případě se jedná o důvod k zastavení exekučního řízení, kdy soudnímu exekutorovi náleží odměna ve výši 500,00 Kč v souladu s § 11 odst. 4 exekučního tarifu. Oprávněný má tak možnost přihlásit svoji vykonatelnou a

⁹⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 12. 09. 2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16. [online].

¹⁰⁰ JURÁTKOVÁ, Petra. *Exekuce po skončení insolvenčního řízení*. Právní rozhledy 15-16/2019, s. 551.

dosud neuspokojenou (nezajištěnou) pohledávku za povinným, a to ve lhůtě dvou měsíců od právní moci usnesení o úpadku. V případě, kdy pohledávku neuplatní řádnou přihláškou a dlužník bude následně v insolvenčním řízení osvobozen od hrazení pohledávek zahrnutých do oddlužení, nemá takový oprávněný již nárok na hrazení ze strany dlužníka.

3.3 Náhrada nákladů soudního exekutora v insolvenčním řízení

Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, určit, zda soudnímu exekutorovi vzniká právo uspokojit svoji pohledávku za povinným z plnění, jenž deponuje po zahájení insolvenčního řízení, či zda takové plnění vydat insolvenčnímu správci, nebylo v minulosti úplně zřejmé. Rozsáhlou judikaturou a praxí soudních exekutorů a insolvenčních správců byla náhrada nákladů soudního exekutora v insolvenčním řízení alespoň částečně vyřešena.

Mezi přelomové, pro soudní exekutory však negativní, rozhodnutí můžeme zařadit rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. 29 ICdo 5/2014 dle kterého je soudním exekutorem vydaný příkaz k úhradě nákladů nutno považovat za provedení exekuce ve smyslu ustanovení § 109 odst. 1 písm. c).¹⁰¹ V příkazu k úhradě nákladů exekuce soudní exekutor stanovuje přesnou výši nákladů oprávněného a nákladů soudního exekutora. Nejvyšší soud zde vyslovil právní názor, že právo na náhradu nákladů exekuce soudnímu exekutorovi nevzniká, pokud nedošlo v průběhu exekuce k uspokojení pohledávky oprávněného, nebo její části. Pohledávka soudního exekutora tak nemohla být přihlášena jako vykonatelná, neboť příkaz k úhradě nákladů exekuce byl vydán v rozporu s ustanovením insolvenčního zákona o účincích zahájení insolvenčního řízení, a tak se k příkazu v rámci tohoto řízení nepřihlíží.

Výše uvedené však překonal nálezný ústavního soudu ze dne 01. 07. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14. „Právě naznačené závěry se pak dle názoru Ústavního soudu uplatní i tehdy, jde-li o případ, kdy po nařízení exekuce bylo proti povinnému zahájeno insolvenční řízení, v důsledku čehož ze zákona došlo k

¹⁰¹ JURÁTKOVÁ, Petra. *Exekuce po skončení insolvenčního řízení*. Právní rozhledy 15-16/2019, s. 551.

přerušení exekučního řízení, a to aniž by soudní exekutor stihl vymoci jakékoli plnění, přestože již v řízení učinil úkony směřující k provedení exekuce (jako tomu bylo i v nyní souzené věci). To proto, že skutečnost, že proti povinnému bylo zahájeno insolvenční řízení, nelze přičítat k tíži oprávněného. Naopak je namístě konstatovat, že to byl právě oprávněný, kdo jednal zcela po právu, pokud za účelem uspokojení své vykonatelné pohledávky, která nebyla povinným dobrovolně uhrazena, podal exekuční návrh.“¹⁰²

Dle názoru Ústavního soudu nelze vykládat speciální úpravu nákladů řízení v exekučním řádu bez souvislosti s úpravou obecnou, a to občanským soudním řádem. Nejzásadnější pro soudní exekutory je však přijetí právního názoru, dle kterého se „*nařízení exekuce vztahuje i na povinnost k úhradě nákladů exekuce a nákladů oprávněného, bez toho, že by již zde byly specifikovány.*“¹⁰³ Povinnému tak vzniká povinnost uhradit náklady exekuce¹⁰⁴ již samotným pověřením k provedení exekuce (dříve usnesení o nařízení), a to v minimální paušální výši. Tímto však není dotčen § 89 exekučního řádu, tedy v případě procesního zavinění na zastavení exekuce na straně oprávněného nelze náklady exekuce po povinném považovat. Ústavní soud se taktéž zabýval otázkou, zda příkaz k úhradě nákladů exekuce je možné považovat za rozhodnutí, kterým dochází k provedení exekuce.

Příkaz k provedení exekuce je nutné považovat toliko pouze za „*nákladové rozhodnutí*“, jímž se určuje výše nákladů, na které má soudní exekutor nárok již dle samotného pověřením k provedení exekuce. Je tedy irelevantní, zda soudní exekutor do zahájení insolvenčního řízení něčeho vymohl, či nikoliv. V opačném případě, tedy pokud by soudními exekutory nebylo umožněno v rámci insolvenčního řízení přihlásit svoji pohledávku z titulu neuhrazených nákladů exekuce, by byl narušen samotný účel řešení úpadku formou oddlužení.

Po skončení insolvenčního řízení a následného osvobození od hrazení pohledávek, jenž nebyly v rámci tohoto řízení uspokojeny, či nebyly přihlášeny,

¹⁰² Nález Ústavního soudu ze dne 01. 07. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14. [online].

¹⁰³ Nález Ústavního soudu ze dne 01. 07. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14. [online].

¹⁰⁴ Odměnu soudního exekutora, náhradu paušálních hotových výdajů, náhradu za ztrátu času, či za doručení písemností a příslušné DPH.

ač přihlášeny být měly, by tak soudní exekutor nadále požadoval po povinném uhrazení paušálních nákladů exekuce. „*Za této situace je dle názoru Ústavního soudu jediným možným výkladem, který by nestál v rozporu se smyslem a účelem zákona, a tedy jediným výkladem, který lze považovat za ústavně konformní, takový výklad, že osvobození dle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona se vztahuje i na tuto pohledávku, kterou tedy nelze uspokojit jinak než její přihláškou do insolvenčního řízení.*“¹⁰⁵

Ústavní soud posuzoval také postavení soudního exekutora ve vztahu k insolvenčnímu správci. Dle jeho názoru je účelem obou řízení, v širším slova smyslu, snaha o uspokojení přihlášených věřitelů, a to za pomoci „*autoritativního nakládání s majetkem povinného (resp. úpadce), za což oběma náleží odměna.*“¹⁰⁶

3.3.1 Incidenční spory

Incidenční spory jsou spory, které jsou řešeny v rámci insolvenčního řízení, a to za podmínek stanovených v insolvenčním zákoně. Jedná se tedy především o „*spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky, spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem, spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty*“.¹⁰⁷

Mezi nejdůležitější incidenční spor, jenž může vzniknout mezi soudním exekutorem a insolvenčním správcem řadíme spory o pravost nebo výši. Právo popřít přihlášenou nevykonatelnou pohledávku přiznává zákon insolvenčnímu správci, přičemž věřitel, kterému byla pohledávka popřena, může podat žalobu k insolvenčnímu soudu.¹⁰⁸ Docházelo tak k častému k popírání pohledávek soudních exekutorů, a to z důvodu neexistence příkazu k úhradě nákladů exekuce.

¹⁰⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 01. 07. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14. [online].

¹⁰⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 12. 09. 2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16. [online].

¹⁰⁷ § 159 odst. 1 písm. a) zák. č. 182/2006 Sb., *insolvenční zákon*.

¹⁰⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*, s. 227.

Nutno podotknout, že dle přílohy zákona o soudních poplatcích činí soudní poplatek u žaloby na určení pravosti nebo výše přihlášené pohledávky 5 000,00 Kč, nejevilo se jako příliš ekonomické, aby ze stran soudních exekutorů docházelo k hromadnému zahajování výše uvedených incidenčních řízení.¹⁰⁹

3.4 Problematika provádění exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí před a po zahájení insolvenčního řízení

K provedení exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí povinného přistupují soudní exekutor až k jako poslednímu možnému způsobu provedení exekuce, a to hned z několika důvodů. Tento způsob je pro soudního exekutora jednak velmi časově náročný, ale také musí soudní exekutor uhradit externím spolupracovníkům náklady, jenž se s prodejem těchto věcí pojí, a které v případě zahájení insolvenčního řízení nebudou soudnímu exekutorovi zcela uhrazeny. Především se tedy jedná o náklady na odtah motorového vozidla, vypracování znaleckého posudku, náklady na skladování sepsaných movitých věcí a další. Provedení mobiliární exekuce s sebou pojí taktéž velmi citelný zásah do osobní sféry dlužníka a pro vykonavatele soudního exekutora může taková prohlídka bydliště dlužníka být i nebezpečná. I proto soudní exekutor zvažuje, zda vzhledem k výši vymáhané pohledávky je účelné mobiliární exekuci a následný prodej věcí povinného provést.

Jak již bylo zmíněno výše, zahájení insolvenčního řízení se sebou pojí jisté účinky. Pro exekuční řízení tak platí, že po zahájení insolvenčního řízení exekuci nelze provést, lze ji však nařídit. Interpretovat termín provedení exekuce je v tomto případě nutno v užším slova smyslu. Samotné nařízení dražebního jednání již bezpochyby směřuje k provedení exekuce. Avšak pouhá „příprava“ soudního exekutora k následným úkonům být považována za provedení exekuce nemůže. Např. vydání usnesení soudního exekutora o ustanovení znalce není možné považovat za úkon, jímž se provádí exekuce. Ze strany soudního exekutora by však došlo pouze k navýšení nákladů exekuce za zpracování znaleckého posudku, neboť v případě dlužníka úspěšného v insolvenčním řízení by byla exekuce zastavena po jeho oddlužení. Náklady spojené se zpracováním

¹⁰⁹ Poznámka autora.

znaleckého posudku by tak uhradil soudní exekutor. V případě, kdy však již soudní exekutor znaleckým posudkem disponuje, a insolvenční správce si takový posudek vyžádá, přihlásí soudní exekutor náklady spojené se zpracováním znaleckého posudku do insolvenčního řízení, kdy náhrada těchto nákladů se považuje jako pohledávka na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou dlužníka v insolvenčním řízení, neboť v tomto případě soudní exekutor uplatňuje náklady jako náhradu hotových výdajů osob, které poskytly insolvenčnímu správci součinnost. Soudní exekutor i po zahájení insolvenčního řízení může však zjišťovat majetek povinného a případně se tak připravit na procesní úkony, které by následně vedly k provedení exekuce v případě, kdy insolvenční řízení bude zastaveno, či dlužník nebude osvobozen od hrazení pohledávek a majetek dlužníka bude následně exekurovaný. Soudní exekutor je tak oprávněn „připravit“ lepší podmínky pro následné rychlejší uspokojení pohledávky oprávněného v případě neúspěšného insolvenčního řízení dlužníka.

Může však nastat situace, kdy k samotnému provedení exekuce, tedy vydání exekučního příkazu k prodeji nemovité věci, dražebního jednání a následného vydání usnesení o příklepu, došlo před zahájením insolvenčního řízení, avšak usnesení o příklepu nabylo právní moci až po zahájení insolvenčního řízení. Z ustálené judikatury je možno dovodit, že rozhodnutí, která byla vydaná před zahájením insolvenčního řízení, mohou nabýt právní moci i v případě, kdy v mezidobí došlo k zahájení takového řízení proti povinnému, v jehož vlastnictví nemovitá věc byla. Účinky ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona tak dopadají pouze na rozhodnutí vydaná po zahájení insolvenčního řízení.

V případě, kdy vydražitel splní veškeré zákonné podmínky, tedy doplatí nejvyšší podání a usnesení o příklepu nabylo právní moci, stane se vlastníkem nemovité věci. ¹¹⁰ „Lze tedy uzavřít, že je v dané věci pro posouzení existence vlastnického práva žalobce k vydraženým nemovitostem irelevantní, zda usnesení o příklepu vydané v době, kdy nepůsobily účinky zahájeného insolvenčního řízení,

¹¹⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 10. 2014, č. j. 1 VSPH 1648/2014-A-17. [online].

nabylo právní moci před tímto okamžikem nebo až poté, co tyto účinky začaly působit.“¹¹¹

Městský soud v Praze tak dospěl k právnímu názoru, dle kterého není zaplacení nejvyššího podání po zahájení insolvenčního řízení úkonem, jenž by vedl k provedení exekuce a porušením tak ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona. Vydražitel má tak v takovém případě možnost podat vylučovací žalobu. Domáhat se bude vyloučení předmětné nemovitosti, či podílu na takové nemovitosti, z majetkové podstaty dlužníka, neboť vydražitel nabyt vlastnické právo k nemovitosti dle výše stanoveného postupu v souladu se zákonem.

Opačný případ však nastane, pokud dojde k provedení dražby po zahájení insolvenčního řízení, a to v rozporu s ustanovením § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona. V takovém případě se jedná o neodstranitelnou vadu řízení, na jejímž základě nelze udělit vydražiteli příklep, *„ledaže by v mezidobí od udělení příklepu do rozhodnutí odvolacího soudu o příklepovém usnesení bylo insolvenční řízení skončeno zamítnutím či odmítnutím insolvenčního návrhu nebo zastavením insolvenčního řízení.*“¹¹² Pokud tedy k dražbě nemovitých věcí povinného dojde těsně po zahájení insolvenčního řízení, a do doby rozhodnutí o udělení příklepu bude insolvenční návrh dlužníka odmítnut, je možné v exekuci pokračovat.

V případě provedení exekuce prodejem movitých věcí platí taktéž účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. Soudní exekutor tedy exekuci nemůže provést. V případě, kdy soudní exekutor pojal do soupisu movitých věcí věci ve vlastnictví povinného, které však již byly soudním exekutorem odvezeny do externího skladu, vydá po rozhodnutí o úpadku takové věci insolvenčnímu správci, v případě, že tento bude s vydáním souhlasit. Pokud insolvenční správce odmítne soudním exekutorem zadržené movité věci převzít, nastávají dvě možné situace. Soudní exekutor bude po dobu vedení insolvenčního řízení movité věci

¹¹¹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 08. 08. 2018, č. j. 188 ICm 194/2018-31. [online].

¹¹² Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15. 02. 2017, sp. zn. 20 Cdo 5992/2016. [online].

zadržovat, přičemž v případě osvobození tyto vydá zpět povinnému. Soudnímu exekutorovi by však v průběhu řízení vznikaly náklady za skladování movitých věcí.

Soudní exekutor má tak možnost vydat povinnému po rozhodnutí o úpadku věci, které byly sepsány do soupisu movitých věcí, ale pouze se souhlasem oprávněného a insolvenčního správce. Při vydání věci bez souhlasu oprávněného by se tak soudní exekutor vystavoval riziku požadování náhrady za škodu způsobenou soudním exekutorem při výkonu pravomoci. Pokud oprávněný souhlasí, je nejprve nutno movité věci ze soupisu vyškrtnout. V praxi však bývají povinní nekontaktní, či na výzvy soudního exekutora nereagují a insolvenční správci nemají zájem převzít věci, jejichž hodnota je velmi nízká a případné zpeněžení nejisté.¹¹³

Usnesení soudního exekutora o vyškrtnutí movitých věcí ze soupisu také není možné považovat za úkon, jímž se exekuce provádí. Soudní exekutor však v případě zastavení insolvenčního řízení ztratí možnost alespoň částečně uspokojit pohledávku oprávněného a pohledávku z titulu neuhrazených nákladů exekuce. Insolvenční správce však může se soudním exekutorem uzavřít smlouvu o provedení dražby, kdy soudní exekutor učiní veškeré úkony potřebné k prodeji movitých věcí, jenž deponuje, ve veřejné dražbě. Nebude se však již jednat o nedobrovolnou exekuční dražbu, nýbrž o dražbu dobrovolnou, jejímž navrhovatelem je právě insolvenční správce dlužníka. Odměna a náklady soudního exekutora za provedení dobrovolné dražby budou uhrazeny insolvenčním správcem z výtěžku dražby.

Výše odměny za provedení dobrovolné dražby je obdobná jako u komerčních dražebníků. Je tedy na úvaze smluvních stran, které uzavírají smlouvu o provedení dobrovolné dražby, tedy na soudním exekutorovi a na insolvenčním správcem, jakou výši odměny si stanoví. Dle ustanovení § 18 odst. 3 zák. č. 26/2000 Sb., zákona o veřejných dražbách platí, že „*v případě, kdy je navrhovatelem insolvenční správce, nesmí výše odměny překročit 10 % z ceny*

¹¹³ Poznámka autora

dosažené vydražením, nejvýše však 1 000 000 Kč zvýšených o 1 % z ceny dosažené vydražením přesahující 10 000 000 Kč.“ Insolvenční správce musí však postupovat v souladu se zásadou hospodárnosti řízení a není tak možné, aby byla odměna nepřiměřeně vysoká. Z praxe soudních exekutorů je zřejmé, že odměna za provedení dobrovolné dražby se pohybuje nejčastěji okolo 5 % z ceny dosažené vydražením.¹¹⁴

V případě nařízení dražebního jednání, o němž bylo rozhodnuto před zahájením insolvenčního řízení, a které se má konat již po zahájení insolvenčního řízení, musí soudní exekutor rozhodnout o odročení na dobu neurčitou, případně o celkovém zrušení dražebního jednání, a to vzhledem k nemožnosti exekuci po zahájení insolvenčního řízení provést. Soudní exekutor však může požádat insolvenční soud o nařízení předběžného opatření, jímž se omezuje účinek spojený se zahájením insolvenčního řízení. Soudnímu exekutorovi tak následně může být umožněno dokončit prodej movitých, ale i nemovitých věcí. Plnění vymožené z prodeje movité, či nemovité věci, soudní exekutor deponuje a to „*pro potřeby insolvenčního řízení.*“ Dle usnesení Vrchního soudu je „*možné přihlédnout ke společnému zájmu přihlášených věřitelů a vznikajícím nákladům soudního exekutora v souvislosti se zajištěním a uskladněním movité věci,*“ a rozhodnout tak o možnosti dokončení provedení exekuce.¹¹⁵

Vzhledem k ustanovení § 82 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona platí, že „*předběžným opatřením může insolvenční soud v době do rozhodnutí o insolvenčním návrhu také omezit z důvodů hodných zvláštního zřetele způsobem stanoveným v předběžném opatření některý z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení uvedených v § 109 odst. 1 písm. b) a c), neodporuje-li to společnému zájmu věřitelů.*“¹¹⁶ Účel tohoto ustanovení je především možnost omezit účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, a to v případě nepoctivého záměru navrhovatele. Dle konstatování Vrchního soudu má insolvenční řízení sloužit především zodpovědným a poctivým dlužníkům, kteří

¹¹⁴ Poznámka autora.

¹¹⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 02. 2015, sp. zn. 4 VSPH 323/2015-A-18. [online].

¹¹⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 02. 2015, sp. zn. 4 VSPH 323/2015-A-18. [online].

chtějí vyřešit svoji tíživou finanční situaci a dostat, alespoň částečně svým závazkům, skrze které se dostali do úpadku.

3.4.1 Náhrada nákladů exekuce spojená s vypracováním znaleckého posudku

Insolvenční správce je v souladu s ustanovením § 398a odst. 2 insolvenčního zákona povinen ocenit nemovitou, jenž je věc ve vlastnictví dlužníka, znaleckým posudkem. V rámci zásady hospodárnosti řízení tak může vyzvat insolvenční správce věřitele, aby mu poskytl znalecký posudek, pokud jím disponuje. V praxi se tak insolvenční správci dotazují přihlášených soudního exekutorů, zda nebyl v rámci exekučního řízení ustanoven znalec k ocenění majetku dlužníka. V případě, kdy soudní exekutor disponuje znaleckým posudkem, jenž stanovuje obvyklou cenu dlužníkovu majetku, vydá tento insolvenčnímu správci. Nejprve je nutno zkoumat, zda soudní exekutor, jenž posudek poskytuje, hradil náklady za zpracování takového posudku, či zda posudek již převzal od jiného exekutora nebo jsou tyto náklady již po povinném vymoženy. V případě převzatého znaleckého posudku nemusí soudní exekutor tento vydat insolvenčnímu správci. Ten se tak může obrátit s žádostí o součinnost dle ustanovení § 43 odst. 3 insolvenčního zákona na soudního exekutora, jenž znalce ustanovil a znalecký posudek nechal vypracovat.

V případě, kdy náklady exekuce spojené s vypracováním znaleckého posudku nebyly soudnímu exekutorovi uhrazeny, může tento přihlásit svoji pohledávku do řízení, která je postavena na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou dlužníka. *„Vzhledem k povaze těchto pohledávek je zřejmé, že budou uspokojeny jako přednostní bez ohledu na to, zda zajištěný věřitel dá pokyn ke zpeněžení oceněného majetku či nikoliv.“*¹¹⁷

3.5 Exekuce po skončení konkursu

Skončením konkursu zanikají účinky uvedené v ustanovení § 140e insolvenčního zákona, tedy již je možné exekuci provést, nebo nařídit. Výsledkem konkursu však může být zánik právnické osoby, proti níž byl konkurs

¹¹⁷ VESELÝ, Petr, HAŠOVÁ, Klára (2017). *Přednostní pohledávky v oddlužení a jejich uspokojování – co soudce, to názor.* [online]. [cit. dne 25. 03. 2022].

zahájen. Zde tak rozlišujeme dvě situace. V případě, kdy dojde k úplnému zániku dlužníka, je zde důvod k zastavení exekuce, neboť v průběhu exekučního řízení nastala skutečnost, jež je jako neodstranitelná závada řízení důvodem k zastavení exekuce dle ust. §268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu, a to ve spojení s ustanovením § 107 odst. 5 exekučního řádu, neboť povaha věci neumožňuje v řízení pokračovat, a to z důvodu ztráty podmínek řízení na straně účastníka.

Jestliže však povinný, jakožto právnická osoba, skončením konkursu nezanikne, nebo zanikne a má právního nástupce, s nímž je možno v řízení jakožto procesním nástupcem povinného pokračovat, již nařízená exekuce může pokračovat. Stejně tak je možné dle ustanovení § 312 odst. 4 insolvenčního zákona po zrušení konkursu podat nový návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci, a to pro zjištěnou a neuspokojenou pohledávku, která nebyla ze strany dlužníka popřena, a to v promlčecí době 10 let od zrušení konkursu.

Dle Nejvyššího soudu České republiky tak „*ustanovení § 312 odst. 4 insolvenčního zákona představuje dobrodiní pro věřitele, které mu umožňuje dosáhnout uspokojení své pohledávky po skončení insolvenčního řízení zrušením konkursu v rámci výkonu rozhodnutí, aniž by nejprve musel pohledávku uplatnit v řízení nalézacím, a tomu odpovídající oslabení práva dlužníka na projednání věci v (nalézacím) soudním řízení.*“¹¹⁸

Zůstala však nevyjasněná situace, kdy naopak upravený seznam přihlášených pohledávek není možné považovat za exekuční tituly a zahajovat tak proti dlužníkům nová exekuční řízení. Nejvyšší soud České republiky však taktéž následně judikoval, že „*s ohledem na uvedené není žádoucí dosah § 312 odst. 4 insolvenčního zákona extenzivně rozšiřovat na případy skončení insolvenčního řízení rozhodnutím soudu, jímž soud bere na vědomí splnění oddlužení, byť nedochází k osvobození dlužníka. Přihlášenému věřiteli přitom není odepřeno právo na přístup k soudu, neboť mu i nadále zůstává právo uplatnit pohledávku v nalézacím řízení.*“¹¹⁹ Ze seznamu přihlášených pohledávek není možné považovat za exekuční titul ani takovou pohledávku, kterou sice dlužník nepopřel, ale

¹¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 377/2020 ze dne 18. 11. 2021. [online].

¹¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 377/2020 ze dne 18. 11. 2021. [online].

nebyla tato v insolvenčním řízení zjištěna. K popření totiž může dojít taktéž ze strany insolvenčního správce, či přihlášeného věřitele.

Dle ustanovení § 192 odst. 3 insolvenčního zákona totiž platí, že popření pohledávky dlužníkem nemá vliv na zjištění pohledávky, nýbrž pro takovou pohledávku, kterou dlužník popřel co do pravosti nebo výše, není v rozsahu popření upravený seznam přihlášených pohledávek exekucním titulem.¹²⁰

Je však nutno podotknout, že konkurs je likvidační řešení úpadku dlužníka, a tak po jeho skončení dlužník nebude, resp. neměl by, disponovat žádným majetkem, který by bylo možno v rámci exekuce postihnout a z jeho výtěžku alespoň částečně uspokojit oprávněného.¹²¹ Povinný však může v budoucnu nabýt opět určitý majetek, buď na základě daru, či např. v rámci pozůstalostního řízení. Judikatura však opakovaně dovozuje, že není cílem vést exekucní řízení do „nekonečna“ a čekat, zda dlužník nějaký majetek v budoucnu nabyde. Vzhledem k faktu, že se však po skončení konkursu exekucní řízení nezastavuje *ex lege*, musel by takové řízení o zastavení iniciovat oprávněný, popřípadě povinný s následným souhlasem oprávněného.

3.6 Exekuce po skončení reorganizace

Dle ustanovení § 356 odst. 1 insolvenčního zákona platí, že účinností reorganizačního plánu zanikají práva všech věřitelů vůči dlužníkovi. To platí i v případě, kdy věřitelé svoji pohledávku za dlužníkem do řízení řádně nepřihlásili. Dle poslední věty stejného ustanovení za středníkem platí, že „*za věřitele dlužníka se považují osoby uvedené v reorganizačním plánu za podmínek v něm stanovených, včetně rozsahu jejich práv.*“¹²² Věřitelé dlužníka, jehož úpadek je řešen formou reorganizace, jsou ti, jimž vznikla pohledávka za dlužníkem před zahájením insolvenčního řízení, popřípadě je pohledávka považována dle ust. § 201 odst. 1 insolvenčního zákona za zjištěnou, nebo je jejich pohledávka již zohledněna v rámci reorganizačního plánu. Exekucní řízení vedená pro výše uvedené pohledávky by tak nabytím účinnosti reorganizačního

¹²⁰ § 192 odst. 3 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹²¹ JURÁTKOVÁ, Petra. *Exekuce po skončení insolvenčního řízení*. Právní rozhledy 15-16/2019, s. 551.

¹²² § 356 odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

plánu měly být zastaveny dle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) občanského soudního řádu, neboť platí, že „*exekuce se zastavuje, jestliže po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden.*“¹²³ Soudní exekutor by tak následně rozhodl o zastavení exekuce.

3.7 Exekuce po skončení oddlužení

Po úspěšném skončení insolvenčního řízení, kdy byl dlužníkův úpadek řešen formou oddlužení, dojde k vydání usnesení, jímž se dlužník osvobozuje od hrazení pohledávek v rozsahu, v němž nebyly v rámci tohoto řízení uspokojeny, nebo nebyly přihlášeny, ač být přihlášeny mohly a měly, a to v souladu s ustanovením § 414 odst. 1 insolvenčního zákona.¹²⁴ Dle již zmíněné judikatury Ústavního soudu nelze po dlužníkovi spravedlivě požadovat, aby poté, co byl osvobozen od hrazení výše uvedených pohledávek, bylo soudním exekutorem po povinném požadováno uhradit náklady exekuce, neboť toto by bylo v rozporu se smyslem a účelem insolvenčního řízení. „*Takový závěr by totiž zcela popíral smysl oddlužení, neboť si lze snadno představit situaci, kdy by se dlužník, který splnil podmínky pro oddlužení, znovu ocitl v dluhové pasti, tentokrát proto, že by nebyl schopen dostát povinnosti k úhradě nákladů exekucí, které vůči němu byly nařízeny ještě v době před zahájením insolvenčního řízení. Takový výklad však zjevně připustit nelze.*“¹²⁵

Přiznáním osvobození podle ustanovení § 414 nebo 415 insolvenčního zákona se zbytky ostatních dluhů, včetně jejich příslušenství, stávají naturální obligací a nelze na ně vést exekuci. V případě ukončení oddlužení jak zpeněžením majetkové podstaty, tak plněním splátkového kalendáře, tedy musí být exekuce zastavena i bez návrhu poté, kdy v souladu s ustanovením §414 a § 415 insolvenčního zákona na návrh dlužníka vydá insolvenční soud usnesení, jímž dlužníka osvobodí od placení pohledávek v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny. Přiznání osvobození však nemá za následek „zánik“ přihlášených

¹²³ JUŘÁTKOVÁ, Petra. *Exekuce po skončení insolvenčního řízení*. Právní rozhledy 15-16/2019, s. 551.

¹²⁴ JUŘÁTKOVÁ, Petra. *Vybrané problémy uplatnění nákladů exekuce v insolvenčním řízení z pohledu judikatury*.

¹²⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 01. 07. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14.

pohledávek, nýbrž jako bylo uvedeno, tyto se stávají naturální obligací a mají stejné postavení, jako pohledávka promlčená. Exekuce by tak byla zastaveno na základě skutkového důvodu uvedeného v ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu, neboť „výkon rozhodnutí by byl nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který nelze rozhodnutí vykonat.“¹²⁶

Pokud by však nedošlo k osvobození dlužníka, nýbrž by bylo insolvenční řízení např. zastaveno, pominuly by účinky ustanovení § 140e insolvenčního zákona a povinný by byl povinen splnit povinnost, jenž mu byla stanovena exekučním titulem, stejně jako uhradit náklady exekuce v plné výši.

Nastává však i situace, kdy je i po skončení insolvenčního řízení možné v exekuci pokračovat. Přihlásil-li si věřitel řádně do insolvenčního řízení pohledávku, jenž měl zajištěnou zástavním právem, přičemž v rámci oddlužení nedošlo ke zpeněžení majetkové podstaty dlužníka, je možné i po splnění oddlužení v exekuci pokračovat a uspokojit oprávněného, avšak pouze způsobem provedení exekuce prodejem nemovité věci (zástavy). Jestliže věřitel však svoji pohledávku do řízení insolvenčního přihlásil jako nezajištěnou a dlužník byl osvobozen, exekuční řízení nemůže pokračovat prodejem této zástavy, nýbrž musí být *ex lege* zastaveno.

Dle ustanovení § 416 odst. 1 insolvenčního zákona se však osvobození ve smyslu výše uvedeném netýká všech pohledávek. Platí, že osvobození se nevztahuje na peněžité tresty, či majetkové sankce, které byly dlužníkovi pravomocně uloženy v trestním řízení, a to pro úmyslný trestný čin, pro pohledávky z titulu náhrady úmyslně způsobené škody, pohledávky na výživném a pohledávky z titulu náhrady škody způsobené na zdraví jiných osob. Soudní exekutor tak po skončení insolvenčního řízení nerozhodne o zastavení exekuce, pokud exekučním titulem, na základě kterého je exekuce vedena, je jeden z výše uvedených závazků dlužníka.¹²⁷

¹²⁶ § 268 odst. 1 písm. h) zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

¹²⁷ § 416 odst. 1 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

3.8 Problematika výmazu exekutorského zástavního práva zřízeného dle § 69a EŘ

V praxi často nastává situace, kdy za průběhu insolvenčního řízení dojde ke zpeněžení nemovitosti dlužníka, na které vázne exekutorské zástavní právo zřízené dle ustanovení § 69a exekučního řádu ve znění do 30. 06. 2015, a nabyvatel nemovitosti se obrátí na soudního exekutora s žádostí o výmaz zástavního práva z katastru nemovitostí.¹²⁸ Pro výše uvedené je irelevantní, zda nabyvatel získal nemovitost v rámci přímého prodeje, tedy uzavřel s insolvenčním správcem kupní smlouvu, či zda nabyt nemovitost ve veřejné dražbě, kdy tyto dobrovolné dražby jsou prováděny dle zákona č. 26/2000 Sb., zákona o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů.

Dle ustanovení § 167 odst. 4 insolvenčního zákona platí, že *„zpeněžením věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty v insolvenčním řízení zaniká zajištění pohledávky zajištěného věřitele, a to i v případě, že nepodal přihlášku své pohledávky.“* Zástavní právo zřízené dle ustanovení § 69a je tak účinné po celou dobu vedení exekučního řízení, a to až do doby jejího zastavení. O zastavení exekuce však nemůže být rozhodnuto, neboť dlužník zatím nebyl osvobozen insolvenčním soudem od hrazení zbytku neuhrazených a nepřihlášených pohledávek. Pokud by se tak již stalo, exekuce bude soudním exekutorem zastavena a s tím pominou taktéž účinky exekutorského zástavního práva, kdy následně katastr nemovitostí na základě oznámení soudního exekutora o zastavení exekuce zahájí řízení o povolení vkladu výmazu zástavního práva na předmětné nemovité věci.

V případě prodeje nemovitosti v rámci insolvenčního řízení tak soudní exekutor nerozhoduje o zániku exekutorského zástavního práva dle §69a exekučního řádu ve znění do 30. 06. 2015, nýbrž insolvenční správce je tím, kdo dle ustanovení § 167 odst. 5 insolvenčního zákona vydá potvrzení o zániku zajištění, a to *„je-li zajišťovací právo, které zaniklo zpeněžením podle odstavce 4, zapsáno ve veřejném či neveřejném seznamu, který podle zvláštního právního*

¹²⁸ Poznámka autora.

*předpisu osvědčoval vlastnictví nebo jiná věcná práva ke zpeněžené věci, pohledávce, právu nebo jiné majetkové hodnotě.*¹²⁹

Insolvenční správci však nejsou následně účastníky vkladového řízení, ve kterém dochází k výmazu exekutorských zástavních práv, neboť tito sice jednájí za dlužníka svým jménem, nikoliv však na svůj účet, a to v souladu s ustanovením § 40 odst. 3 insolvenčního zákona. § 13 zákona č. 256/2013 Sb., *zákon o katastru nemovitostí*, zcela jasně vymezuje, kdo je účastníkem řízení o povolení vkladu. Jedná se o osoby, jejichž právo vzniká, mění se nebo rozšiřuje, a ten, jehož právo zaniká, mění se nebo se omezuje. *„Zpeněžením a navazujícím zánikem zástavního práva tak nedošlo ke vzniku, změně, rozšíření, zániku ani omezení práva insolvenčního správce jako nutné podmínky účastenství ve vkladovém řízení.*¹³⁰ Návrh na vklad tak podává nabyvatel nemovitosti, kdy listina prokazující zánik zástavních práv je podkladovou listinou pro řízení.

3.9 Uspokojení pohledávky zajištěného věřitele po skončení insolvenčního řízení

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, zajištění věřitelé přihlášení do insolvenčního řízení jsou v privilegovanějším postavení, na rozdíl od ostatních věřitelů. V případě, kdy se tedy věřitel řádně přihlásí do insolvenčního řízení jakožto zajištěný věřitel a v průběhu insolvenčního řízení nedojde ke zpeněžení majetku, jenž zajišťuje přihlášenou pohledávku, může se i po skončení tohoto řízení domáhat uspokojení pohledávky v té části, ve které nebyla uspokojena, ale pouze prodejem zajištěné věci.¹³¹

Dle ustanovení § 414 odst. 4 insolvenčního zákona tak platí, že *„při osvobození dlužníka podle odstavce 1 zůstává zajištěnému věřiteli, jestliže nedošlo ke zpeněžení majetku sloužícího k zajištění pohledávky, zachováno právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení tohoto majetku;*

¹²⁹ VAVŘINA Jan, HRADIL Aleš. *Epravo.cz: Zpeněžení majetku v insolvenci a problematika výmazu zástavního práva.* [online]. [cit. dne 13. 07. 2022].

¹³⁰ VAVŘINA Jan, HRADIL Aleš, (2015). *Epravo.cz: Zpeněžení majetku v insolvenci a problematika výmazu zástavního práva.* [online]. [cit. dne 13. 07. 2022].

¹³¹ Chaloupka, Roman. *Uspokojení pohledávky zajištěného věřitele po rozhodnutí o splnění oddlužení.* Komorní listy 2/2022, s. 18.

pohledávek, které se v insolvenčním řízení neuspokojí (§ 170), se může takto domáhat jen za dobu od skončení insolvenčního řízení.¹³² Dle rozsudku Nejvyššího soudu můžeme osvobození dlužníka interpretovat tak, že pohledávka co do neuhrazené části nezaniká, nýbrž nabývá povahy naturální obligace. Věřitel se tak již nemůže úspěšně domáhat vymožení takové pohledávky, ani ji nelze přiznat v jiném soudním řízení.¹³³

I přestože věřitel svoji pohledávku přihlásí do insolvenčního řízení jako zajištěnou, nemusí tak dojít v průběhu insolvenčního řízení ke zpeněžení zajištěného majetku. „Není-li zpeněžení zajištění v zájmu zajištěného věřitele, není třeba mu je vnucovat. Odklad zpeněžení, se kterým souhlasí zajištěný věřitel, současně zmírní důsledky úpadku pro dlužníka, aniž by zajištěný věřitel přišel o možnost uspokojení pohledávky ze zajištění.“¹³⁴

Z povahy insolvenčního řízení je zřejmé, že individuální uspokojení pohledávky zajištěného věřitele bude probíhat mimo rámec insolvenčního řízení. Dle ustanovení § 414 odst. 4 insolvenčního zákona se tak zajištěný věřitel může domáhat uspokojení své pohledávky individuálním prodejem zástavy, ale až po skončení insolvenčního řízení. V takovém případě by tak po skončení insolvenčního řízení nebyla exekuce zastavena, nýbrž by soudní exekutor pokračoval v přerušené exekuci a činil úkony směřující k zpeněžení zástavy ve veřejné dražbě. V případě, kdy by zpeněžením zajištěného majetku dlužníka nebylo dosaženo výše vymáhané pohledávky, co do zbývající neuhrazené části by se pohledávka považovala za promlčenou.

¹³² § 414 odst. 4 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon.

¹³³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010.

¹³⁴ Úřad vlády: Důvodová zpráva k zákonu č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2016 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 217/2009 Dz.

Závěr

Jak již bylo zmíněno v úvodu této diplomové práce, cílem bylo především zmapovat jednotlivá řízení a poté se zajímat o problematiku, kdy se tyto dvě řízení dostanou do souběhu. Ke střetu těchto řízení nemusí dojít vždy, neboť řízení insolvenční je již poslední možné řešení v případě dlužníkovy tzv. „*dluhové pasti*“. Aby bylo možné přesně interpretovat procesní ustanovení jednotlivých řízení, bylo nutné nejprve pochopit cíl těchto řízení a jejich odlišnosti. S tím se také pojí jednotlivé zájmy zúčastněných osob. Dle mého názoru patřilo mezi nejproblematictější ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 46 odst. 7 (dříve odst. 6) exekučního řádu, a to především interpretace termínu „*provedení exekuce*“. Ze strany insolvenčních správců tak docházelo ve velké míře k popírání pohledávek soudních exekutorů, kteří v exekučním řízení ničeho nevymohli, popřípadě vydali příkaz k úhradě nákladů exekuce až po zahájení insolvenčního řízení a přihlásili svoji pohledávku z titulu neuhrazených nákladů exekuce jako vykonatelnou.

Následně nejvyšší soud ČR interpretoval taková ustanovení v neprospěch soudních exekutorů, kteří tak nebyli oprávněni odečíst z vymoženého plnění částku na úhradu svých nákladů, nýbrž pohledávku přihlásit jako ostatní věřitelé a doufat v uspokojení v rámci insolvenčního řízení. Přelomový je dle mého názoru nálezný ústavního soudu ze dne 01. 07. 2016 IV. ÚS 3250/14 ve spojení s náleznem ze dne 12. 09. 2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16. Právě na základě těchto nálezů bylo přesněji interpretováno ustanovení § 46 odst. 7 exekučního řádu a stanoveno, že právo soudních exekutorů na paušální odměnu a paušální náhradu nákladů exekuce povýšené o DPH vzniká již samotným pověřením soudního exekutora k provedení exekuce exekučním soudem a není tak vázáno na vymožené plnění.

Stejně tak je možné, aby soudní exekutor přihlásil svoji pohledávku i bez pravomocného příkazu k úhradě nákladů exekuce, neboť tento nelze považovat za rozhodnutí, které by povinnost povinného uhradit tyto náklady zakládalo a skutečnost, že po nařízení exekuce bylo proti povinnému zahájeno insolvenční řízení, v důsledku čehož došlo k přerušení řízení dříve, než soudní exekutor stihl vymoci jakékoli plnění, nemůže být přičítána ani k tíži soudního exekutora,

jemuž náleží odměna tím spíše i tehdy, pokud jeho oprávnění k provedení exekuce nezaniklo, nýbrž ze zákona došlo pouze k tomu, že v provádění exekuce nebylo možno po dobu, kdy proti povinnému zároveň probíhalo insolvenční řízení, pokračovat.

Souběh insolvenčního a exekučního řízení i nadále skýtá určitá úskalí, jež se nejvíce projeví v samotné praxi zúčastněných osob. Nejednotnou právní úpravou, resp. její interpretací, dochází následně ke vzniku „rivality“ mezi soudními exekutory a insolvenčními správci. Judikatura Nejvyššího a Ústavního soudu České republiky však určité výše zmíněné situace již napravila a stanovila přesné postupy, které jsou již, povětšinou, respektovány. Obdobně tomu bylo i v případě nejasností co do provedení exekuce prodejem nemovitých věcí před a po zahájení insolvenčního řízení.

Soustavně také judikatura vyjadřuje a zjišťuje prioritu řízení insolvenčního před řízením exekučním, a to z důvodu priority kolektivního, byť částečného, uspokojení nad individuálním vymáhání pohledávek. Soudní exekutor je také z pohledu Ústavního soudu považován za podnikatele, jež nese riziko, spočívající v tom, že nemusí dojít vždy k uspokojení jeho nároku, a to z důvodu „*podnikatelského rizika*“, kdy toto je kompenzováno jeho monopolním postavení při provádění exekuce. Tato argumentace, především v minulosti, napomáhala insolvenčním správcům v případě popírání pohledávek přihlášených do insolvenčních v řízeních, v případě, kdy ničeho soudní exekutor nevymohl.

Resumé

Diplomová práce se zpočátku věnuje obecně exekučnímu a insolvenčnímu řízení, především účelu těchto řízení a jejich jednotlivým institutům. Mezi nejdůležitější části patří pojednávání o exekučních příkazech, jejich náležitostech a účincích, neboť právě těmito dochází k naplnění samotnému účelu exekuce. Opomenuty nesmí být ani náklady exekuce, především tedy náklady soudního exekutora, neboť rozsáhlá judikatura přiznává soudnímu exekutorovi postavení podnikatele dle § 420 občanského zákoníku, tedy že vykonává svoji činnost za účelem dosažení zisku. Náleží mu tak za jeho činnost odměna.

Obecná část práce byla zpracována především na základě odborné monografie za použití odborných článků, přičemž kapitola týkající se samotného souběhu pracuje více s judikaturou, neboť právě tato nám dotváří, a především interpretuje, nejzásadnější ustanovení dotýkající se souběhu insolvenčního a exekučního řízení.

Resume

The beginning of the diploma thesis is devoted to execution and insolvency proceedings in general, especially it describes their objectives and individual institutes. Among the most important parts is the discussion of execution orders, their requirements and effects, as these are the ones that fulfil the very purpose of execution. The costs of the execution, primarily the costs of the bailiff, must not be omitted, since extensive case-law recognises the bailiff as an entrepreneur under Article § 420 of the Civil Code, i.e. that he carries out his activity with a view to profit. He is thus entitled to remuneration for his activities.

The general part of the thesis has been prepared mainly on the basis of a professional monograph using professional articles, while the chapter on the concurrence itself works more with case-law, as it is the one that completes and above all interprets the most important provisions concerning the concurrence of insolvency and execution proceedings.

Seznam použitých zdrojů

Knižní literatura

1. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-600-5.
2. WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0.
3. ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právní učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6.
4. ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8.
5. RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-329-4.
6. MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-766-5.

Judikatura

7. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 09. 12. 2015, sp. zn. 26 Cdo 2676/2015. Dostupné z <http://kraken.slv.cz/29NSCR52/2011>.
8. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 01. 2012, sp. zn. 29 NSCR 52/2011. Dostupné z

9. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 10. 2011, sp. zn.29 NSCR 13/2011. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/29-nscr-13-2011>.
10. Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 12. 09. 2006, sp. zn. 23/06. Dostupné z http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=st-23-06_1.
11. Usnesení Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 282/06 ze dne 14. 04. 2006. Dostupné z <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=3-282-06>.
12. Stanovisko Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. cPjN 200/2005 ze dne 15. 02. 2006. Dostupné z <http://kraken.slv.cz/Cpjn200/2005>.
13. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 07. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3185/2015. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/29-cdo-3185-2015>.
14. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. 29 ICdo 5/2014. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/29-icdo-5-2014>.
15. Nález Ústavního soudu ze dne 01. 07. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14. Dostupné z <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-3250-14>.
16. Nález Ústavního soudu ze dne 12. 09. 2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2016/IV._US_378_16_vcetne_disentu.pdf.
17. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 10. 2014, č. j. 1 VSPH 1648/2014-A-17. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/1VSPH1648/2014>.

18. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 08. 08. 2018, č. j. 188 ICM 194/2018-31. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/MSPH88INS19005/2017>.
19. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 02. 2015, sp. zn. 4 VSPH 323/2015-A-18. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/4VSPH323/2015>.
20. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 07. 2013, č. j. 31 Cdo 958/2012. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/31Cdo958/2012>.
21. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/29Cdo3509/2010>.
22. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15. 02. 2017, sp. zn. 20 Cdo 5992/2016. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/20-cdo-5992-2016#>.
23. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Cdo 377/2020 ze dne 18. 11. 2021. Dostupné z: https://www.profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=46&id_article=263634&csum=b9034577.

Odborné články

24. MORKESOVÁ, Eliška. *Střet insolvence a exekuce*. Komorní listy 2/2018, s. 9.
25. JUŘÁTKOVÁ, Petra. *Exekuce po skončení insolvenčního řízení*. Právní rozhledy 15-16/2019, s. 551.
26. JUŘÁTKOVÁ, Petra. *Vybrané problémy uplatnění nákladů exekuce v insolvenčním řízení z pohledu judikatury*. Komorní listy 3/2018, s. 27.
27. Chaloupka, Roman. *Uspokojení pohledávky zajištěného věřitele po rozhodnutí o splnění oddlužení*. Komorní listy 2/2022, s. 18.

Legislativní dokumenty

28. Zákon č. 120/2001 Sb., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-120>.
29. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99>.
30. Zákon č. 186/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182#cast2>.
31. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
32. Vyhláška Ministerstva spravedlnost č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-330>.
33. Zákon č. 549/1991 Sb., zákon České národní rady o soudních poplatcích. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-549>.
34. Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23. 05. 2002, *kancelářský řád*, ve znění pozdějších předpisů. Dostupný z: <https://ekcr.cz/admin/priloha//STAVOVSKÝ%20PŘEDPIS%20%20kancelářský%20řád1403074983.pdf>.
35. Úřad vlády: Důvodová zpráva k zákonu č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2016 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění

pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 217/2009 Dz. Dostupný z: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwipwKqE8-z5AhWwYPEDHWWpBpsQFnoECAIQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.beck-online.cz%2Fbo%2Fchapterview-document.seam%3FdocumentId%3D0z5f6mrqga4v6mrrg5pwi6q&usg=AOvVaw3DE1iW0tHzPtA1X49R0TJf>

36. Zákon č. 334/2012 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-334>.

37. Zák. č. 26/2000 Sb., zákon o veřejných dražbách ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-26#cast2>.

38. Zákon č. 256/2013 Sb., zákon o katastru nemovitostí. In: *Zákony pro lidi.cz*. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-256>.

Elektronické zdroje

39. Insolvenční rejstřík. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/index>.

40. VESELÝ, Petr, HAŠOVÁ, Klára (2017). *Přednostní pohledávky v oddlužení a jejich uspokojování – co soudce, to názor*. [online]. [cit. dne 25. 03. 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prednostni-pohledavky-v-oddluzeni-a-jejich-uspokojovani-co-soudce-to-nazor-106681.html>.

41. INSOLVENCE, Justice, (2019). *Jak ven z dluhové pasti – oddlužení*. [online]. [cit. dne 25. 03. 2022]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/jak-ven-z-dluhove-pasti/oddluzeni/>.

42. HEJNÁ, Veronika, (2021). *Jak dosáhnout na oddlužení. Podmínky pro osobní bankrot*. [online]. [cit. dne 27. 03. 2022]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-bankrot/429089-jak-dosahnout-na-oddluzeni-podminky-pro-osobni-bankrot>.
43. VAVŘINA Jan, HRADIL Aleš, (2015). *Epravo.cz: Zpeněžení majetku v insolvenci a problematika výmazu zástavního práva* [online]. [cit. dne 13. 07. 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zpenzeni-majetku-v-insolvenci-a-problematika-vymazu-zastavniho-prava-99629.html>.
44. TARANDA, Petr, (2022). *Dauc.cz: K některým aspektům institutu reorganizace (nejen z pohledu daňového)* [online]. [cit. dne 13. 08. 2022]. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/clanky/9904/k-nekterym-aspektum-institutu-reorganizace-nejen-z-pohledu-danoveho>.
45. DVOŘÁK, Milan, (2016). *ppak.cz: Šikanózní insolvenční návrh*. [online]. [cit. dne 21. 08. 2022]. Dostupné z: <https://www.ppak.cz/sikanozni-insolvencni-navrh/>.